Мустақиллик, Тинчлик, Ҳамкорлик

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

12 ИЮНЬ, ШАНБА № 113 (618). 1993 йил.

Сотувда эркин нархда.

ЭКОЛОГИЯ ЎЗБЕКИСТОН БИЛАН ГОЛЛАНДИЯ ЎРТАСИДАГИ ҲАМКОРЛИКНИНГ ЯНА БИР СОҲАСИ БЎЛИБ ҚОЛДИ

«НОВИБ» «ОРОЛ»ГА ЁРДАМ БЕРМОҚДА

Нидерландиядаги «Новиб» хайрия ташкилоти Оролбўйидаги экология фалокати оқибатларини тугатишда республикамиз билан ҳамкорлик қила бошлади.

Бу ташкилот турли мамлакатларга, шу жумладан экология фалокати зарар етказган давлатларга ҳар томонлама ёрдам бериш билан шуғулланади. «Новиб» айни шу соҳада МДҲ мамлакатларидан Ўзбекистонга, шунингдек биродаркушлик урушидан жабр кўрган Тожикистонга ёрдам бермоқда. Ташкилот Голландия ҳукумати берган маблағдан, шунингдек аҳоли хайрияларидан фойдаланади. Жаҳондаги кўп давлатларда «Новиб»нинг бўлимлари бор.

У Ўзбекистондаги дастурини бундан бир йилча муқаддам ЮНЕСКОнинг «Инсон ва биосфера» дастури Ўзбекистон миллий комитети негизида Тошкентда ташкил этилган «Орол» халқаро хайрия жамияти билан биргаликда амалга оширмоқда. «Орол» жамиятининг аъзолари турли мамлакатларнинг ҳукуматларига ва халқларига баённома юборган эдилар. Унда Орол муаммоси кўпдан буён маҳаллий доирадан ташқарига чиққанлиги, қуриб бораётган денгиз фожиаси бутун инсоният учун оғир оқибатлар келтириши мумкинлиги айтилган эди. «Новиб», «Орол» жамиятининг даъватига биринчилар қатори жавоб берди.

Бу ташкилот «Орол»га энг замонавий алоқа воситалари сотиб олиш, бошқа эҳтиёжлар учун 17 минг АҚШ доллари ажратди. Оролни қутқаришга доир илмий-техникавий лойиҳаларни пул билан таъминлаш — ҳамкорликнинг иккинчи босқичидир. «Новиб»нинг экология муаммолари бўйича мутахассислари бу лойиҳаларни текшириб танлаб оладилар.

Голландияликлар оролбўйига сафар қилдилар, сафар якунлари асосида Орол денгизи фалокати ҳақида маълумот тайёрлаб, уни жаҳон банкига тақдим этдилар. Маълумотда фожиа кўламларига холисона баҳо берилган, Марказий Осиё мамлакатларининг шу йил Қизил Ўрдада минтақа давлат бошлиқлари кенгашида белгиланган Орол муаммосини ҳал этиш ишларининг асосий босқичлари ва шу соҳадаги режалар таърифлаб берилган. «Новиб» Вашингтонда Орол муаммоларига бағишланган конференция ташкил этиб, анжуман ишига кенг халқаро жамоатчиликни жалб этиш ниятидадир. Ташкилот мутахассислари тез орада яна Оролбўйига борадилар. Улар Ўзбекистонлик олимлар билан биргаликда денгизнинг қуриб бориши натижасида вужудга келган муаммоларни ҳал этишга киришадилар.

И. ГРЕБЕНЮК,
ЎзА мухбири.

Президент сафардан қайтиб келди

11 ИЮНЬ КУНИ УЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ НИДЕРЛАНДЛАР ҚИРОЛЛИГИГА РАСМИЙ САФАРДАН ТОШКЕНТГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ.

Тошкент аэропортида Ислом Каримовни Ўзбекистон Республикаси Бош вазири А. Муталов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Президентнинг Давлат маслаҳатчиси М. Умурзоқов, Тошкент шаҳри ҳокими А. Фозилбеков, Ташқи ишлар вазири С. Сафоев ва бошқа расмий кишилар кутиб олишди.

(УзА).

КХДР Олий халқ йиғини делегациясининг Ўзбекистонда бўлиши

11 июнь куни Корея Халқ Демократик Республикаси парламенти раиси Ян Хен Соб раҳбарлигидаги КХДР Олий халқ йиғини делегацияси Ўзбекистонга келди.

Ўзбекистон Республикаси ва КХДР давлат байроқлари билан безатилган Тошкент аэропортида меҳмонларни республика Олий Кенгаши раиси ўринбосари Б. Бугров ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Шу куни делегация Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашида қабул қилинди. Самимий ва дўстона суҳбат чоғида Олий Кенгаш Раиси Ш. Йўлдошев меҳмонларга Олий Кенгаш тизими ва фаолияти, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов ва Республика парламентининг мамлакатимиз сиёсий ва иқтисодий мустақиллигини таъминлаш, республикада ҳамда бутун Марказий Осиё минтақасида тинчлик, барқарорликни мустаҳкамлашга йўналтирилган ички ва ташқи сиёсати ҳақида сўзлаб берди.

Делегация раҳбари Ян Хен Соб самимий қабул ва кўрсатилган иззат-икром учун миннатдорлик изҳор этар экан; Президент Ислом Каримовнинг Ўзбекистонни жаҳонга танитиш, халқаро ҳамжамиятда унинг муносиб ўрнини белгилаш, республикада яшаётган барча миллат ва элатлар, жумладан корейс миллатига мансуб фуқароларнинг конституциявий ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш, уларга тенг ҳаёт шароитлари яратиш йўлидаги фаолиятига юксак баҳо берди. Кўппартиялилик шароитида КХДР сиёсий тизимида, парламент ишида амалга оширилаётган ислоҳотлар ҳақида сўзлади.

Олий халқ йиғини раиси КХДР ва Ўзбекистон ўртасида парламентлараро алоқаларнинг ўрнатилиши фойдали эканини қайд этар экан, Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши делегациясини ўз мамлакатига таклиф қилди.

КХДР Олий халқ йиғини делегацияси шу куни Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирининг ўринбосари А. Носиров қабулида ҳам бўлдилар. Меҳмонларнинг расмий сафари дастурида республика Ташқи ишлар вазири С. Сафоев билан учрашув, Тошкент вилоятидаги Ким Пен Хва номидаги корпорацияга ташриф, Ўзбекистон пойтахтининг диққушо жойлари билан танишув режалаштирилган.

(ЎзА).

ЎЗБЕКИСТОН Ватаним маним

«Халқ сўзи» ва ЎзА мухбирлари хабар қиладилар

ЯНГИЛИКЛАР ✻ ФАКТЛАР ✻ ВОҚЕАЛАР

МЕҲМОНЛАРГА МАЪҚУЛ ТУШДИ

ЯПОН ёшларининг «Дўстлик карвони» шу йил август ойида кўҳна Самарқандга ташриф буюради.

БУНДАН ўн йил бурун асос солинган бу тадбир хайрли анъанага айланиб қолди. Кунчиқар ўлканинг Фикун вилояти маъмурияти вакиллари бўлмиш жаноб Катаоко ва жаноб Каисб «Дўстлик карвони» гуруҳи қатнашадиган тадбирлар дастаси билан олдиндан танишиш мақсадида Самарқандга келдилар. Дастурнинг ранг-баранглиги, айниқса, ажнабий ёшларнинг шаҳар раҳбарлари, зиёлилар, ишбилармонлар билан учрашажаклари меҳмонларга маъқул тушди.

ДАЛАДА ЕТИШТИРИБ, КОРХОНАДА ҚАЙТА ИШЛАНАДИ

АСАКАДАГИ Бобур номли жамоа хўжалигида очилган атлас, трикотаж буюм ва рўмоллар тайёрловчи кичик корхона ҳамда цехларни ривожлантириш янги ҳамкорлар излашни тақозо этмоқда.

ШУНИ ҳисобга олган хўжалик раҳбарлари Москвадаги шина ва аккумулятор заводлари, «Красная заря» тикувчилик фабрикаси билан фойдали битим туздилар. Келишувга кўра, Москвадан юборилган маҳсулотлар эвазига хўжаликда режага қўшимча етиштирилган сабзавот ва мева жўнатилади.

Ҳозир хўжаликда консерва тайёрлайдиган ва пахтани қайта ишлайдиган цехлар қуриб битказилмоқда. Айни пайтда даладаги ишлар ҳам қизғин олиб борилаяпти. Чунки, ҳосил сероб бўлса, янги корхоналар ҳам узлуксиз ишлаб, фойда келтираверади.

МУАММОЛАРНИ БИРГАЛАШИБ ҲАЛ ЭТИШАДИ

БУЛУНҒУРДАГИ мавжуд деҳқон ва фермер хўжаликлари ўзаро ҳамкорликда ишлаш мақсадида уюшмага бирлашдилар.

152 ХЎЖАЛИКДАН ташриф буюрган вакиллар янги ташкилотнинг асосий вазифаларини белгилаб, иш режасини туздилар. Деҳқон ва фермер хўжаликлари билан боғлиқ ҳамма муаммолар бундан буён биргаликда ҳал этиладиган бўлди.

ҒИШТ АРЗОН, МАОШ ЮҚОРИ

САМАРҚАНДДАГИ қурилиш ашёлари комбинати меҳнат жамоаси қатор қийинчиликларни енгиб, пишиқ ғишт таннархини кескин арзонлаштиришга эришди.

КОРХОНАДАГИ эски ускуналар алмаштирилди, замонавий механизмлар ўрнатилди. Натижада иш шароити яхшиланди, ижтимоий муаммолар тўла ҳал бўлди. Бу кадрлар қўнимсизлигига барҳам берди. Шу тариқа ғишт тайёрлаш кескин кўпайиб, ишчи-хизматчиларнинг ойлик маошлари ошди. Ҳозир корхона ҳар ойда 5 миллион донадан зиёд ғишт чиқармоқда.

«ДЎСТЛИК» БОҒИ КЎКАРМОҚДА

НАМАНГАН ва Ленинобод вилоятларининг қўшни Поп ва Ашт туманлари чегарасида «Дўстлик» боғи барпо этилди.

БУ ЕРГА ҳашар йўли билан ўтказилган минглаб мевали ва манзарали дарахт кўчатлари яхши тутиб, тез амал олди. 40 таноб майдонни эгаллаган боғга ўзбек ва тожик халқлари ўртасидаги азалий ҳамкорлик ришталари рамзи сифатида «Дўстлик» номи берилди.

ХАЛҚ ИСТЕЪДОДЛАРИ УЧУН ЯНГИ УНВОН

УЗБЕКИСТОН Касаба уюшмалари федерацияси ҳайъати «Халқ ҳаваскорлик жамоаси» унвонини таъсис этди.

РЕПЕРТУАРИ бадиий жиҳатдан бой ва ранг-баранг, иштирокчиларининг ижрочилик маҳорати юксак бўлган бадиий ҳаваскорлик дасталари ана шу юксак номга эга бўлишлари мумкин. Шунингдек, халқ анъаналари ва урф-одатларига амал қилиниши ҳам шарафли номга эришишнинг муҳим шартларидан биридир. «Халқ ҳаваскорлик жамоаси» ижодий гуруҳи ҳар уч йилда бир марта бу юксак номга лойиқ эканлигини тасдиқлаб бориши керак. Акс ҳолда аттестация комиссияси уларни шарафли номдан маҳрум этиши мумкин.

ЯНГИЛИКЛАР

Вилоят Кенгашлари сессиялари

Халқ депутатлари **Наманган** вилоят кенгашининг навбатдаги сессияси бўлди. Унда Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримовнинг «Янги уй қурмай туриб, эскисини бузманг» рисоласи ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг ўн иккинчи сессиясида сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифалар тўғрисидаги масала муҳокама қилинди.

Сессияда маъруза қилган вилоят ҳокими Б. Р. Рапиғалиев Президентнинг юқоридаги рисоласи ва нутқларида жумҳуриятимизда амалга оширилаётган ислоҳотларнинг йўналиши ва келажаги порлоқ жамият қуришнинг ойдин йўлини белгилаб берганини алоҳида қайд этди.

Сессияда сўзга чиққан депутатлар ҳам бугунги барқарорлик ва иқтисодий силжишлар тинчлик, осойишталик олиб борилаётган доно сиёсат туфайли эканлигини таъкидладилар.

Сессияда ташкилий масалалар ҳам кўриб чиқилди. Сессия ишида Ўзбекистон Республикаси Бош Вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков нутқ сўзлади.

Р. ИРИСОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Куни кеча халқ депутатлари **Андижон** вилоят кенгашининг ўн учинчи сессияси бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг республика Олий Кенгашининг ўн иккинчи сессиясида сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифаларни амалга ошириш борасидаги масалалар муҳокама этилди. Ушбу масала юзасидан вилоят ҳокими Қ. Обидов маъруза қилди.

Йиғилганлар вилоят аҳолисини ноозиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашнинг ва бозор иқтисодиётига ўтиш даврида халқ истеъмоли молларининг истиқболлари, вилоят савдо ташкилотларининг аҳолига савдо хизмати кўрсатишини таъминлаш борасида олиб бораётган ишлари ҳақида масъулларнинг ҳисоботларини тингладилар.

Анжуманда сўзга чиққан нотиқлар мустақиллик мафкурасини шакллантириш ва иқтисодий ислоҳотлар моҳияти ҳақида гапирдилар.

Сессияда республика Президентининг Давлат маслаҳатчиси Мавлон Умурзоқов нутқ сўзлади.

Ф. ШОДМОНАЛИ,
«Халқ сўзи» мухбири.

АҚШга расмий ташриф билан

Кеча Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Раиси Ш. М. Йўлдошев бошчилигидаги Олий Кенгаш делегацияси расмий ташриф билан Америка Қўшма Штатларига жўнаб кетди. Делегация таркибида Олий Кенгаш Раисининг ўринбосари Э. Ҳ. Халилов, Ўзбекистон Республикаси Конституциявий назорат қўмитасининг раиси Ш. З. Ўразаев, Олий Кенгаш қўмиталарининг раислари П. Қ. Ҳабибуллаев, Ф. Н. Нажмиддинов, А. Т. Жалилов, Э. В. Воҳидов, А. А. Аъзамхўжаевлар бор.

АҚШ Конгрессининг Парламент дастури доирасида амалга оширилаётган ушбу ташриф давомида иккала мамлакатнинг қонун чиқарувчи олий органлари ўртасида алоқалар ўрнатиш, Америка парламентининг иши билан, конгресменлар ва сенаторларнинг жойлардаги фаолияти билан бевосита танишиш кўзда тутилмоқда. Парламент аъзолари шунингдек кўп партиявийлик шароитида давлат ҳокимияти турли тизимлари ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг шакллари тўғрисида фикр алмашиш, атроф муҳитни муҳофаза қилиш муаммоларини, ҳар икки томонни қизиқтирувчи ҳамда Ўзбекистон билан Америка Қўшма Штатлари ўртасида тенг ҳуқуқли ўзаро фойдали икки томонлама алоқаларни ривожлантиришга дахлдор бошқа бир қатор масалаларни муҳокама қилишни ҳам кўзда тутмоқдалар.

МАРКАЗИЙ ОСИЁ АКАДЕМИЯСИ— ДУНЁДАН ОГОҲЛИК ВОСИТАСИ

Маълумки дунёдан огоҳлик имкони ҳеч вақт, ҳеч замон осон кечмаган. Энг кучли, ўзлигини таниган миллат, давлатларгина бу шарафли имконнинг этагини маҳкам тутганлар. Бугун бизнинг ёш давлатимиз дунёга танилиш ва дунё танишнинг худди шу йўлини танлаган экан, буни қутламоқ керак.

Тошкентда Марказий Осиё академиясининг туғилиши, бу, тасодиф эмас, балки илм-фаннинг теран томирлари муқаддас заминимиз, кўҳна тарихимиз бағрига туташ. Ана шу боғлиқлик Марказий Осиё давлатларининг тарихий бирлигини қайта мустаҳкамлашга йўналтирилган экан, бу шарафли вазифани илмий ахборотларсиз тасаввур этиш қийин. Мустақил давлатларнинг иқтисодий, ижтимоий ривожи, маънавий бутунлиги Академия дастуридан муқим жой олган.

Бу бизни қувонтиради. Яна шуни айтмоқчимизки, дунё сафига қўшилиб, дунё билан бир сафда кетишнинг икки шарти бор. Биринчиси, теран имон-эътиқод, иккинчиси, юксак илмий-тараққиёт. Мамлакатимизни камолотнинг авж нуқталарига имонли-эътиқодли, илмли-малакали авлодларгина олиб чиқади.

Марказий Осиё Академияси ана шу хайрли ишга хизмат қилади.

Биз бу Академия воситасида Россия илмида-ю Қозоғистон илмида не жараёнлар кечяпти — кузатиб борамиз. Бу доира кенгайиб боради, бунга келажакда Хитой, Ҳиндистон ва Япония ҳам қўшилиб, Марказий Осиё Академияси Умум Осиё Академиясига айланиши ҳеч гап эмас. Дунё тараққиёти шуни тақозо этмоқда.

Мустақил Ўзбекистонимизнинг пойтахти бўлмиш Тошкентимиз келажакда дунё илмий марказларидан бирига айланишига шубҳа йўқ. У бизни қувонтиради ва янги гўзал орзуларга йўл очади.

ШУКРУЛЛО,
Одил ЁҚУБОВ,
Жамол КАМОЛ,
Ражаббой ОТА ТУРК.

* * *

Республикамиз Президенти Ислом Каримовнинг ташаббуси билан Тошкентда Марказий Осиё Академиясининг ташкил этилиши илмий жамоатчилик томонидан зўр қувонч билан қабул қилинди. Шак-шубҳасиз, бу Академия тарихий илдизлари умумий бўлган туркийзабон давлатларнинг сиёсий ва иқтисодий ривожланиш мақсадида маънавият кучларини бирлаштиришга хизмат қилади. Аминманки, унинг келажаги порлоқдир.

З. САЛИМОВ,
Ўзбекистон Фанлар академияси кимё институтининг директори, академик.

Ватанни севмак иймондандур!

Баъзан чуқур ўйларга толиб, мозий қаърига хаёлан нигоҳ ташлайман. Давлатларнинг юксалиши ва таназзулининг тарихий йўлларига ғойибона назар соламан: юнон-бақтр, тоҳарлар, кушонлар, сомонийлар ғазнавийлар, хоразмшоҳ, бобурийлар...

Ва беихтиёр хулоса қиламан: ҳар қандай миллатни ҳаракатга келтирувчи ғоялар оламшумул бўлиб, жаҳонгашта юрт сардорлари ватанпарварлик туйғулари билан ёнсалар, ҳаётда уларга устиворлик муттасил ёр бўлган. Зеро, уларнинг миллатпарварлиги, фидоийлиги ва шахсий жасорати фуқароларга серларза уйғониш дамлари бахш этиб, эл-улусни бир тарафлама уддобуронликка, тенгсиз лаёқат ва салоҳиятга даъват этган. Айни пайтда, табиийки, уларнинг олий мақсад ва маслакларига ўз фуқаролари ҳам ишонч ҳамда садоқат билан интилганлар. Пировардида, шоир айтганидек, юрту олам тинч бўлиб, дўстлар саломат бўлишган.

Мен бу ўйларимни «Халқ сўзи»нинг шу йил 5 июнь сонида «Новое русское слово» (АҚШ) рўзномасидан кўчириб босилган Владимир Пильнякнинг «Ўзбекистон: барқарорлик қадр-қиммати» сарлавҳали мақоласини ўқиб чиққанимдан кейин қоғозга туширдим.

Дарвоқе, эндигина оёққа туриб, дастлабки дадил одимларини ташлаётган республикамиз йўлига бир назар ташланг. Қўлга киритилаётган илк ютуқларга адолат ва диёнат билан баҳо беринг. Буларнинг ҳаммаси учун ўз жасорати, фидоийлиги ва юксак ташкилотчилик иқтидори билан эл-элатлар олқишу алқовини, дуои-фотиҳасини олаётган, таъбир жоиз бўлса, толе ўзи ато этган муҳтарам Президентимиз куюнчаклигини тасаввур қилинг... Америкалик қалам соҳиби шуларнинг ҳаммасини тан олибдими, отасига балли! Ҳақни ҳақ дейиш ҳам марднинг иши.

Хушомад деб ўйламанг, тўғрисини айтаман, Президент халқимизни «Халқ сўзи» тепасига ёзиб қўйилган уч сўздан иборат қутлуғ шиор: МУСТАҚИЛЛИК, ТИНЧЛИК, ҲАМКОРЛИК сари етаклаб, республикамизда энг катта бойлик — барқарор тотувликни таъминлашга эришаётган, улуғ алломалар Ватани — Ўзбекистоннинг обрў-эътиборини жаҳон афгор оммаси кўз олдида тобора ошираётган экан, бу — у кишининг хизматлари эътирофга лойиқ эканлигини исботлаб турибди. Шу ўринда мен юртимиз фуқароларининг газетангизда чоп этилаётган айрим хатларида айтилаётган, ўзимиз суйиб, сайлаб қўйган Президентимизни Нобель мукофотига тавсия этиш ҳақидаги таклифларини бутун вужудим билан қўллаб-қувватлайман.

Яна бир гап: юқорида мен ўтмишда юрт сардорларининг мақсад ва маслакларига ўз фуқароларининг ишонч ҳамда садоқат билан интилганликлари ҳақида сўз очдим. Ҳозир ҳам шундай бўлмоғи лозим ва шарт. Бугунги мураккаб иқтисодиёт шароитида мавжуд муаммоларни юртбошимиз атрофига янада маҳкамроқ жипслашиб ҳал этиш — ҳар бир фуқаронинг маънавий дунёсига, аниқроқ айтганда, мафкурасига боғлиқ. Бу борада «Халқ сўзи»нинг шу йил 3 июнь сонида «Истиқлол мафкураси ва кадрлар сиёсати» сарлавҳали забардаст бир мақола босилди. Мен бугунги ушбу мулоҳазаларимни ана шу мақоладан олинган қуйидаги жумлалар билан тугатишни истардим: «Истиқлол ҳар биримизни синовдан ўтказади. Ҳар биримизнинг фаолиятимиз аниқ ишларда ва амалда синалади... бизга толе ато этган ёрқин ҳақиқат учун комил ишонч собит эътиқод ва ғурур билан яшашу, ишлашнинг ўзи улкан бир саодатдир».

Ҳа, бу саодат Ватанни бутун вужуд билан, қалб билан, имон билан севишдадир.

Пўлат ҲАБИБУЛЛАЕВ,
академик, Ўзбекистон халқ депутати.

Ўзбекистон Республикасининг Қонуни

СУВ ВА СУВДАН ФОЙДАЛАНИШ ТЎҒРИСИДА

I БОБ. АСОСИЙ ҚОИДАЛАР

1-модда. Ўзбекистон Республикаси сув тўғрисидаги қонунларининг вазифалари

Ўзбекистон Республикасининг «Сув ва сувдан фойдаланиш тўғрисида»ги Қонунининг вазифалари сувга доир муносабатларни тартибга солишдан, аҳоли ва халқ хўжалиги эҳтиёжлари учун сувдан оқилона фойдаланишдан, сувни булғаниш, ифлосланиш ва камайиб кетишдан сақлашдан, сувнинг зарарли таъсирини олдини олиш ва уни бартараф қилишдан, сув объектларининг ҳолатини яхшилашдан, шунингдек сувга доир муносабатлар соҳасида корхоналар, муассасалар, ташкилотлар, деҳқон хўжаликлари ва фуқароларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилишдан иборатдир.

2-модда. Сув тўғрисидаги қонунлар

Ўзбекистон Республикасида сувга доир муносабатлар ушбу Қонун ҳамда унга мувофиқ чиқариладиган сув тўғрисидаги бошқа қонун ҳужжатлари билан тартибга солинади.

Қорақалпоғистон Республикасида сувга доир муносабатлар, шунингдек Қорақалпоғистон Республикасининг қонунлари билан ҳам тартибга солинади.

3-модда. Сувга давлат эгалиги

Сув Ўзбекистон Республикасининг давлат мулки — умуммиллий бойлик ҳисобланади, сувдан оқилона фойдаланиш лозим бўлиб, у давлат томонидан қўриқланади.

4-модда. Ягона давлат сув фонди

Ўзбекистон Республикасининг ягона давлат сув фонди:

дарёлар, кўллар, сув омборлари, бошқа ер усти сув ҳавзалари ва сув манбалари, канал ва ҳовузларнинг сувларидан;

ер ости сувлари ва музликлардан иборатдир.

Давлатлараро дарёлар — Амударё, Сирдарё, Зарафшон дарёси, Орол денгизи ва бошқа сувлардан фойдаланиш ҳуқуқи давлатлараро битимларда белгилаб берилади.

II БОБ. ДАВЛАТ ҲОКИМИЯТИ ВА БОШҚАРУВЧИ ОРГАНЛАРИНИНГ СУВГА ДОИР МУНОСАБАТЛАРНИ ТАРТИБГА СОЛИШ СОҲАСИДАГИ ВАКОЛАТЛАРИ

5-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг сувга доир муносабатларни тартибга солиш соҳасидаги ваколатлари

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг сувга доир муносабатларни тартибга солиш соҳасидаги тасарруфига қуйидагилар киради, чунончи:

сувга доир қонунлар қабул қилиш, уларга ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш;

сув ресурсларидан фойдаланиш ва уларни муҳофаза қилишга оид давлат сиёсатининг асосий йўналишларини белгилаш ҳамда сув хўжалигига оид стратегик давлат дастурларини қабул қилиш;

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг тасарруфига кирадиган бошқа масалаларни ҳал этиш.

6-модда. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг сувга доир муносабатларни тартибга солиш соҳасидаги ваколатлари

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг сувга доир муносабатларни тартибга солиш соҳасидаги тасарруфига қуйидагилар киради, чунончи:

сув ресурсларидан оқилона, комплекс фойдаланиш ва уларни муҳофаза қилиш соҳасида ягона сиёсат ўтказиш;

сув ресурсларидан комплекс фойдаланиш ва уларни муҳофаза этишда вазирликлар, идоралар ва юридик шахсларнинг фаолиятини уйғунлаштириш;

сув фонди ҳосил қилиш ва ундан фойдаланиш тартибини белгилаш, сувдан фойдаланишнинг меъёрлари ва лимитларини тасдиқлаш;

сувларнинг давлат томонидан ҳисобга олиб борилишини ҳамда сувдан фойдаланишни назорат қилиш ва уларни муҳофаза этишни таъминлаш, давлат сув кадастри ва сув мониторингини юритиш;

йирик авариялар, фалокатлар, экология танглиги ва сувларнинг зарарли таъсири олдини олиш ҳамда уларга барҳам бериш юзасидан чора-тадбирлар ишлаб чиқиш;

сув ресурсларидан фойдаланганлик учун ҳақ тўлаш, сув объектларини булғатганлик ва қуритиб қўйганлик учун ҳақ ундириш тартибини белгилаш;

давлатлараро муносабатларни ривожлантириш;

қонунларда назарда тутилган бошқа чора-тадбирларни амалга ошириш.

7-модда. Маҳаллий ҳокимият ва бошқарув органларининг сувга доир муносабатларни тартибга солиш соҳасидаги ваколатлари

Маҳаллий ҳокимият ва бошқарув органларининг сувга доир муносабатларни тартибга солиш соҳасидаги тасарруфига қуйидагилар киради, чунончи:

ўз ҳудудидаги сув ресурсларидан фойдаланиш ва уларни муҳофаза қилишнинг асосий йўналишларини белгилаш;

сув ресурсларидан фойдаланишни тартибга солиш ва уларни муҳофаза қилиш соҳасида қонунийлик ҳамда ҳуқуқ-тартиботни таъминлаш;

сув объектлари ҳолатини ҳисобга олиб бориш ва уларга баҳо бериш, сувлардан фойдаланилиши ва уларнинг муҳофаза қилиниши, сув истеъмолининг белгиланган лимитларига риоя этилиши, сувдан фойдаланувчиларнинг сувдан фойдаланиш ҳисобини юритишлари устидан назорат қилиб бориш;

сув объектларини сақлаш ва уларнинг ҳолатини яхшилаш, сувларнинг зарарли таъсир кўрсатишини, шунингдек булғанишини олдини олиш ва уни бартараф этиш ҳамда авариялар, тошқин, сел ва табиий офатлар натижасида вайрон бўлган объектларни тиклаш юзасидан тадбирлар ўтказиш;

қонунларда назарда тутилган бошқа масалаларни тартибга солиш.

III БОБ. СУВДАН ФОЙДАЛАНИШ ВА УНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ СОҲАСИДА ДАВЛАТ БОШҚАРУВИ ВА НАЗОРАТИ

8-модда. Сувдан фойдаланиш соҳасида давлат бошқаруви

Сувдан фойдаланиш соҳасида давлат бошқаруви Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси, маҳаллий ҳокимият ва бошқарув органлари, шунингдек бу соҳада махсус ваколати бўлган ҳамда сувдан фойдаланишни бевосита ёки ҳавза (ҳудудий) бошқармалари орқали тартибга солиб турувчи давлат органлари ҳамда бошқа давлат органлари томонидан амалга оширилади.

Ўзбекистон Республикаси Мелиорация ва сув хўжалиги вазирлиги (ер усти сувлари), Ўзбекистон Республикаси Давлат геология ва минерал ресурслар қўмитаси (ер ости сувлари) ҳамда Ўзбекистон Республикаси Саноатда ва кончиликда ишларнинг бехатар олиб борилишини назорат қилиш давлат қўмитаси (ер ости иссиқ сувлари ва минерал сувлар) ўз ваколатлари доирасида сувдан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколати бўлган давлат органлари ҳисобланади.

9-модда. Сувдан фойдаланиш ва уни муҳофаза қилиш устидан давлат назорати

Сувдан фойдаланиш ва уни муҳофаза қилиш устидан давлат назоратининг вазифаси сувдан фойдаланиш борасида белгилаб қўйилган тартибга барча вазирликлар, давлат қўмиталари ва идоралар, мулкчиликнинг барча шаклларидаги корхоналар, муассасалар, ташкилотлар, деҳқон хўжаликлари ва фуқаролар риоя қилишлари, сувни муҳофаза қилиш, сувнинг зарарли таъсирининг олдини олиш ва бартараф қилиш вазифаларини, сувни ҳисобга олиш қоидаларини, шунингдек сув тўғрисидаги қонунларда белгилаб берилган бошқа қоидаларни бажаришларини таъминлашдир.

Сувдан фойдаланиш ва уни муҳофаза қилиш устидан давлат назоратини маҳаллий ҳокимият ва бошқарув органлари, Ўзбекистон Республикаси Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси, Ўзбекистон Республикаси Саноатда ва кончиликда ишларнинг бехатар олиб борилишини назорат қилиш давлат қўмитаси, Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги амалга оширадилар. Сувдан фойдаланиш устидан идоравий назоратни Ўзбекистон Республикаси Мелиорация ва сув хўжалиги вазирлиги, Ўзбекистон Республикаси Давлат геология ва минерал ресурслар қўмитаси органлари амалга оширадилар.

10-модда. Сувдан оқилона фойдаланиш ва уни муҳофаза қилиш бўйича тадбирларни амалга оширишда жамоат бирлашмалари, жамоалар ва фуқароларнинг иштироки

Жамоат бирлашмалари, жамоалар ўз низомларига мувофиқ ҳамда фуқаролар сувдан оқилона фойдаланиш ва уни муҳофаза қилиш бўйича тадбирларни амалга оширишда давлат органларига кўмаклашадилар.

Бу тадбирларни ўтказишда давлат органлари жамоат бирлашмалари жамоалар ва фуқароларнинг таклифларини ҳисобга оладилар.

IV БОБ. СУВНИНГ ҲОЛАТИГА ТАЪСИР ЭТУВЧИ КОРХОНАЛАР, ИНШООТЛАР ВА БОШҚА ОБЪЕКТЛАРНИ ЖОЙЛАШТИРИШ, ЛОЙИҲАЛАШ, ҚУРИШ ВА ИШГА ТУШИРИШ

11-модда. Сувнинг ҳолатига таъсир этувчи корхоналар, иншоотлар ва бошқа объектларни жойлаштириш, лойиҳалаш, қуриш ва ишга тушириш шартлари

Сувнинг ҳолатига таъсир ўтказадиган янги ва таъмирланган корхоналар, иншоотлар ва бошқа объектларни жойлаштириш, лойиҳалаш, қуриш ҳамда ишга тушириш, шунингдек янги технология жараёнларини жорий этиш чоғида аҳолининг сиҳат-саломатлигини сақлаш ва ичимлик сувга бўлган талабларини ҳамда маиший эҳтиёжларини биринчи навбатда қондириш шарти билан сувдан оқилона фойдаланишни таъминлаш лозим. Бунда сув объектларидан олинадиган ва шу объектларга қайтариладиган сувни ҳисобга олишни, сувни булғаниш, ифлосланиш ва камайиб кетишдан сақлашни, сувнинг зарарли таъсирини олдини олишни, ерларни сув босиш хавфини имкон қадар камайтиришни, ерларни шўрланишдан, зах босишдан ёки қақраб қолишдан муҳофаза қилишни, шунингдек қулай табиий шароитлар ва ландшафтларни сақлаб қолишни таъминловчи тадбирларни ўтказиш кўзда тутилади.

Сувнинг ҳолатига таъсир қилувчи корхоналар, иншоотлар ва бошқа объектларни қуриш лойиҳалари сув объектларидан дам олиш ва спорт учун фойдаланиш имкониятлари ҳисобга олинган ҳолда тузилиши лозим.

12-модда. Балиқчилик хўжалиги сув ҳавзаларида корхоналар, иншоотлар ва бошқа объектларни жойлаштириш, лойиҳалаш, қуриш ва ишга тушириш шартлари

Балиқчилик хўжалиги сув ҳавзаларида янги ва таъмирланган корхоналар, иншоотлар ва бошқа объектларни жойлаштириш, лойиҳалаш, қуриш ва ишга тушириш чоғида ушбу Қонун 15-моддасининг талабларига риоя қилиш билан бир қаторда, балиқ заҳираларига етказилаётган зарарнинг ўрнини қоплаш, бошқа сув ҳайвонлари ва ўсимликларини муҳофаза қилиш ҳамда уларни асраш, қайта тиклаш ва кўпайтиришни таъминлайдиган тадбирларни ўз вақтида амалга ошириш лозим.

13-модда. Сувнинг ҳолатига таъсир этувчи корхоналар, иншоотлар ва бошқа объектлар қуриладиган жойларни белгилаш

Сувнинг ҳолатига таъсир этадиган корхоналар, иншоотлар ва бошқа объектлар қуриладиган жойлар маҳаллий ҳокимият ва бошқарув органлари, сув хўжалиги, табиатни муҳофаза қилиш, санитария назорати, геология ва минерал ресурслар органлари ҳамда бошқа органлар билан келишган ҳолда қонунларга мувофиқ белгиланади.

14-модда. Сувнинг ҳолатига таъсир этувчи корхоналар, иншоотлар ва бошқа объектларни қуриш лойиҳаларини келишиб олиш

Сувнинг ҳолатига таъсир этувчи корхоналар, иншоотлар ва бошқа объектларни қуриш лойиҳалари давлат экспертизасидан ўтказиладиган, сув хўжалиги, табиатни муҳофаза қилиш, геология ва минерал ресурслар органлари ҳамда бошқа органлар билан қонунларга мувофиқ келишиб олиниши лозим.

Ишлаб чиқариш шароитларига кўра айланма сув таъминотига ва бечиқит технологияга ўтказилиши мумкин бўлмаган саноат корхоналарининг сув билан бетўхтов таъминлаш тизимларини лойиҳалаш ва қуришга йўл қўйилмайди.

15-модда. Сувнинг ҳолатига таъсир этувчи корхоналар, иншоотлар ва бошқа объектларни ишга туширишни тақиқлаш

Сувнинг булғаниши ва ифлосланиши ёки зарарли таъсир кўрсатишининг олдини олувчи қурилмалар билан таъминланмаган янги ва таъмирланган корхоналар, цехлар, агрегатларни, коммунал ва бошқа объектларни ишга тушириш:

лойиҳаларда назарда тутилган ерларнинг сув босиши, захланиши, ботқоқланиши, шўрланишининг ҳамда тупроқ эрозиясининг олдини олиш тадбирлари амалга оширилмагунча суғориш ва сув билан таъминлаш тизимларини, сув омборлари ва каналларни ишга тушириш;

тасдиқланган лойиҳаларга мувофиқ, сув тўпланадиган ва бошқа иншоотларни қуриб битказмай туриб, зах қочириш тармоқларини ишга тушириш;

тасдиқланган лойиҳаларга мувофиқ балиқларни сақлаб қолиш қурилмалари бўлмаган сув олиш иншоотларини ишга тушириш;

тасдиқланган лойиҳаларга мувофиқ, тошқин сувларни ва балиқларни ўтказиб юборадиган қурилмалари тайёр бўлмаган гидротехника иншоотларини ишга тушириш;

ер ости сув заҳиралари тасдиқланмаган гуруҳли сув олиш иншоотларини ишга тушириш;

сувни тартибга солувчи қурилмалар билан таъминламай туриб ва тегишли ҳолларда санитария муҳофазаси теграларини белгиламай туриб, сув чиқариш учун бурғиланган қудуқларни ишга тушириш тақиқланади.

Сув омборларини уларнинг ўзанини лойиҳада кўрсатилганидек тайёр қилиб қўйиш тадбирлари амалга оширилмагунча сув билан тўлдириш тақиқланади.

16-модда. Сув объектларидан ўтадиган кўприклар, ўтиш йўллари ва бошқа транспорт коммуникацияларини қуриш лойиҳаларини келишиб олиш

Сув объектларидан ўтувчи кўприклар, ўтиш йўллари ва бошқа транспорт коммуникацияларини қуриш лойиҳалари сув хўжалиги, табиатни муҳофаза қилиш органлари ҳамда лозим бўлган ҳолларда энергетика органлари билан келишиб олинган ва тошқин сувларни ўтказиб юборишни, сув объектларидан фойдаланиш режимини, сувнинг булғаниш, ифлосланиш ва камайиб кетиш ҳолатига йўл қўймасликни, унинг зарарли таъсирини олдини олишни таъминловчи тадбирларни ўтказишга мўлжалланган бўлиши лозим.

V БОБ. СУВ ОБЪЕКТЛАРИДА, СУВНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ТЕГРАЛАРИ ВА СОҲИЛ БУЙЛАРИДА ҚИЛИНАДИГАН ИШЛАРНИ БАЖАРИШ

17-модда. Сув объектларида, сувни муҳофаза қилиш тегралари ва соҳил бўйларида қилинадиган ишларнинг бажариш тартиби

Сув объектларининг соҳил бўйларида сув объектлари булғаниши, ифлосланиши ва камайиб кетишининг олдини олиш, уларнинг мақбул сув режими ва тегишли ҳолатини сақлаб туришга мўлжалланган сувни муҳофаза қилиш тегралари ва қирғоқ бўйи минтақалари ажратилади.

Сув объектлари, сувни муҳофаза қилиш тегралари ва сув ҳавзаларининг соҳил бўйларида, ер ости сув манбалари ҳосил бўладиган махсус қўриқланадиган минтақаларда сувнинг ҳолатига таъсир қиладиган қурилиш, ўзан тубини чуқурлаштириш ва портлатиш ишлари, фойдали қазилмалар ва сув ўсимликларини олиш, кабеллар, қувурлар ва бошқа коммуникациялар ўтказиш, дарахтларни кесиш, пармалаш, қишлоқ хўжалиги ишлари ва бошқа хил ишлар қонунларга мувофиқ маҳаллий ҳокимият ва бошқарув органлари табиатни муҳофаза қилиш, сув хўжалиги органлари ва бошқа органлар билан келишиб бажарилади.

Сувнинг ҳолатига таъсир қилувчи барча ишлар ушбу Қонун талабларига мувофиқ равишда, илмий асосланган меъёр ва қоидалар асосида қишлоқ хўжалиги, балиқчилик хўжалиги, ўрмон хўжалиги, коммунал хўжалик манфаатларини ҳисобга олган ҳолда ўтказилади.

VI БОБ. СУВДАН ФОЙДАЛАНУВЧИЛАР ВА СУВДАН ФОЙДАЛАНИШ ОБЪЕКТЛАРИ

18-модда. Сувдан фойдаланувчилар

Мулкчиликнинг барча шаклидаги корхоналар, муассасалар, ташкилотлар, деҳқон хўжаликлари ва Ўзбекистон Республикаси фуқаролари, бошқа давлатларнинг фуқаролари ҳамда фуқаролиги бўлмаган шахслар сувдан фойдаланувчилар бўлишлари мумкин. Қонунларда назарда тутилган ҳолларда бошқа ташкилотлар ва шахслар ҳам сувдан фойдаланувчи бўлишлари мумкин.

19-модда. Сувдан фойдаланиш объектлари

Ушбу Қонуннинг 4-моддасида кўрсатилган сув объектлари (ёки уларнинг қисмлари) фойдаланишга берилади.

20-модда. Сув объектларидан фойдаланишни қисман ёки батамом тақиқлаш

Алоҳида давлат аҳамиятига ёхуд алоҳида илмий ёки маданий қимматга эга бўлган сув объектларидан фойдаланиш қонунларда белгиланган тартибда қисман ёки батамом тақиқланиши мумкин.

VII БОБ. СУВДАН ФОЙДАЛАНИШ ТУРЛАРИ

21-модда. Сувдан асосий мақсадга мувофиқ фойдаланиш турлари

Сув объектлари аҳолининг ичимлик сувга бўлган эҳтиёжларини, маиший, даволаш, курорт, соғломлаштириш, ҳордиқ чиқариш ва бошқа эҳтиёжларини, қишлоқ хўжалиги, саноат, энергетика, транспорт, балиқчилик хўжалиги ҳамда бошқа давлат ёки жамоат эҳтиёжларини қондириш учун қонунларда кўзда тутилган талаблар ва шартларга риоя қилинган ҳолда фойдаланишга берилади.

Оқинди сувларни оқизиш учун сув объектларидан фойдаланишга қонунларда кўзда тутилган ҳолларда ҳамда махсус талаблар ва шартларга риоя қилинган тақдирдагина йўл қўйилиши мумкин.

Сув объектлари айни бир вақтда битта ёки бир неча мақсадларда фойдаланишга берилиши мумкин.

22-модда. Сувдан умумий ва махсус фойдаланиш

Сувдан фойдаланиш тури икки хилдир: сувдан умумий фойдаланиш — сувнинг ҳолатига таъсир қиладиган иншоотлар ёки техникавий қурилмаларни қўлламай фойдаланиш; сувдан махсус фойдаланиш — иншоотларни ёки қурилмаларни қўлланиш йўли билан фойдаланиш. Иншоотлар ёки техникавий қурилмаларни қўлламай туриб, аммо сувнинг ҳолатига таъсир қиладиган тарзда сув объектларидан фойдаланиш ҳам айрим ҳолларда сувдан махсус фойдаланиш турига киритилиши мумкин.

Сувдан умумий ва махсус фойдаланиш турларининг рўйхати сув хўжалиги, табиатни муҳофаза қилиш, санитария назорати, геология ва минерал ресурслар органлари томонидан белгилаб қўйилади.

23-модда. Сувдан биргаликда ва танҳо фойдаланиш

Сув объектларидан биргаликда ёки танҳо фойдаланиш мумкин.

Биргаликда фойдаланиладиган сув объектлари жумласига танҳо фойдаланиш учун берилмаган сув объектлари киритилиши мумкин.

Танҳо фойдаланиладиган сув объектларига маҳаллий ҳокимият органлари қарори асосида бирон корхона, ташкилот ва муассасага бутунлай ёки қисман бериб қўйилган сув объектлари киради.

24-модда. Сувдан бирламчи ва иккиламчи фойдаланиш

Танҳо фойдаланмоқ учун сув объектлари бериб қўйилган корхоналар, ташкилотлар ва муассасалар — сувдан бирламчи фойдаланувчилар ҳисобланиб, улар сув хўжалиги ва табиатни муҳофаза қилиш органлари билан келишиб, бошқа корхоналар, ташкилотлар, муассасалар ва фуқароларга сувдан иккиламчи фойдаланиш учун рухсат беришга ҳақлидирлар.

Сувдан иккиламчи фойдаланиш учун берилган рухсатномада сув объектини бериш мақсади ва ундан фойдаланишнинг асосий шартлари кўрсатилади.

Зарур ҳолларда сувдан иккиламчи фойдаланиш шартлари, тарафларнинг ўзаро ҳуқуқ ва бурчлари сувдан бирламчи ҳамда иккиламчи фойдаланувчилар ўртасидаги шартнома билан расмийлаштирилади.

Сувдан бирламчи фойдаланувчи сувдан иккиламчи фойдаланувчининг бутун сув хўжалиги фаолияти учун жавобгар бўлади.

Сувдан иккиламчи фойдаланувчи, башарти сувнинг тегишли улушини сувдан бирламчи фойдаланувчи ўзлаштириб олган ёки ундан фойдаланган тақдирда, унга нисбатан даъво қўзғашга ва етказилган зарар қопланишини талаб қилишга ҳақлидир.

VIII БОБ. СУВ ОБЪЕКТЛАРИНИ ФОЙДАЛАНИШГА БЕРИШ ТАРТИБИ ВА ШАРТЛАРИ

25-модда. Сув объектларининг, аввало аҳоли эҳтиёжлари учун берилиши

Сув объектлари, аввало, аҳолининг ичимлик сувга бўлган эҳтиёжини ва маиший эҳтиёжини қондириш учун фойдаланишга берилади.

26-модда. Сув объектларини танҳо фойдаланишга бериш тартиби

Сув объектлари танҳо фойдаланиш учун Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамаси ёхуд тегишли ваколатга эга давлат органи томонидан қонунларда белгиланадиган тартибда батамом ёки қисман берилади:

Сув объектлари танҳо фойдаланиш учун сувдан махсус фойдаланиш рухсатномаси албатта расмийлаштирилган ҳолда берилади.

27-модда. Сувдан махсус фойдаланишга рухсат бериш тартиби

Сувдан махсус фойдаланиш, ер усти сув манбалари бўйича Ўзбекистон Республикаси Мелиорация ва сув хўжалиги вазирлигининг, ер ости сув манбалари бўйича эса Ўзбекистон Республикаси Саноатда ва кончиликда ишларнинг бехатар олиб борилишини назорат қилиш давлат қўмитаси ҳамда Ўзбекистон Республикаси Давлат геология ва минерал ресурслар қўмитасининг таклифларига биноан Ўзбекистон Республикаси Давлат табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг органлари берадиган рухсатномалар асосида амалга оширилади.

Сувдан махсус фойдаланиш учун рухсатномани мувофиқлаштириш ва бериш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.

28-модда. Сувдан умумий фойдаланишни амалга ошириш

Сувдан умумий фойдаланиш ушбу Қонун ва бошқа қонун ҳужжатларида белгиланадиган тартибда рухсатсиз ва чеклашларсиз амалга оширилади.

29-модда. Танҳо фойдаланиш учун бериб қўйилган сув объектларидан умумий фойдаланиш

Танҳо фойдаланиш учун бериб қўйилган сув объектларидан умумий фойдаланишга сувдан бирламчи фойдаланувчи сув хўжалиги ва табиатни муҳофаза қилиш органлари билан келишиб — белгилаган шартларга мувофиқ йўл қўйилади, зарурат бўлиб қолган тақдирда эса, сувдан бундай фойдаланиш тақиқлаб қўйилиши мумкин.

30-модда. Сувдан лимит бўйича фойдаланиш

Барча сув истеъмолчиларига нисбатан сувдан лимит бўйича фойдаланиш тартиби белгиланади.

Сувдан лимит бўйича фойдаланиш тартиби маъмурий—ҳудудий тақсимлаш қоидаси, сув ҳавзалари ва ҳар бир сувдан фойдаланувчи бўйича белгиланади, ер ости сувлари борасида эса геология ва минерал ресурслар ҳамда кончиликни назорат қилиш давлат органлари билан келишиб белгиланади.

Сувдан лимит бўйича фойдаланиш тартиби сув хўжалиги органлари томонидан белгиланиб, унга риоя этиш идоравий бўйсунувидан қатъи назар барча сувдан фойдаланувчилар учун мажбурийдир.

Сув тармоқлари объектларини асраш ва тиклаш, бу соҳада хизмат қилувчи ходимларни моддий таъминлаш мақсадларини кўзлаб сувдан лимит бўйича фойдаланиш билан бир қаторда тўлиқ ёки қисман ҳақ тўлаб фойдаланиш жорий этилади.

Сув учун тўлиқ ёки қисман ҳақ тўлашни жорий этиш, сувдан лимит бўйича фойдаланиш, шунингдек бунга риоя этилишини назорат иқлиш шартлари ва тартибини Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси белгилайди.

31-модда. Сув объектларидан фойдаланиш муддатлари

Сув объектлари доимий ёки вақтинча фойдаланиш учун берилади.

Муддати аввалдан белгиланмаган ҳолда фойдаланиш — доимий фойдаланиш деб эътироф этилади.

Сувдан вақтинча фойдаланиш муддати: қисқа — уч йилгача ва узоқ — йигирма йилгача бўлиши мумкин.

Сув объектларидан вақтинча фойдаланиш муддатлари сувдан фойдаланувчи манфаатдор томонлар илтимосномасига биноан, шу сув объектларини танҳо фойдаланиш учун бериш тўғрисида қарор чиқарган ёки ундан махсус фойдаланиш учун рухсатнома берган давлат органлари томонидан узайтирилиши мумкин.

IX БОБ. СУВДАН ФОЙДАЛАНУВЧИЛАРНИНГ ҲУҚУҚЛАРИ ВА БУРЧЛАРИ

32-модда. Сувдан фойдаланувчиларнинг ҳуқуқлари

Сувдан фойдаланувчилар:

сув объектлари қандай мақсадлар учун фойдаланишга берилган бўлса, фақат шу мақсадларда фойдаланиш;

сувдан фойдаланишни амалга ошириш учун иншоотлар, қурилмалар ва бошқа объектларни қуриш;

берилаётган сувнинг миқдори ва сифатини текшириш;

қонунларда назарда тутилган ҳолларни истисно этганда, шартнома бўйича олинмай қолган сув учун товон тўланишини талаб қилиш;

сув объектларидан фойдаланиш бўйича қонунда тақиқланмаган бошқа ишларни амалга ошириш ҳуқуқига эгадир.

33-модда. Сувдан фойдаланувчиларнинг ҳуқуқларини қўриқлаш

Сувдан фойдаланувчиларнинг ҳуқуқлари қонун билан қўриқланади.

Сувдан фойдаланувчиларнинг ҳуқуқлари бузилган тақдирда бу ҳуқуқлар қонунларда кўзда тутилган тартибда тикланиши лозим.

34-модда. Сувдан фойдаланувчиларнинг ҳуқуқларини чеклаш

Қонунларда кўзда тутилган ҳолларда аҳоли сиҳат-саломатлигини сақлаш мақсадларини, давлатнинг бошқа манфаатларини, шунингдек сувдан бошқа фойдаланувчилар манфаатларини кўзлаб, сувдан фойдаланувчиларнинг ҳуқуқлари чеклаб қўйилиши мумкин. Лекин бу ҳолда аҳолининг ичимлик ва маиший эҳтиёжлари учун сув объектларидан фойдаланиш шарт-шароитлари ёмонлашиб қолмаслиги лозим.

35-модда. Сув объектларидан фойдаланувчиларнинг бурчлари

Сувдан фойдаланувчилар:

сув объектларидан оқилона равишда фойдаланишлари, сувни тежаб-тергаб сарфлаш, сувнинг сифатини қайта тиклаш ва яхшилаш тўғрисида қайғуришлари, сув олишнинг белгиланган меъёрларига риоя этишлари;

ифлос моддалар аралашиб қолган оқинди сувларни сув объектларига оқизишни тамомила тўхтатиш чораларини кўришлари;

бошқа сувдан фойдаланувчиларга берилган ҳуқуқларнинг бузилишига, шунингдек хўжалик ва табиат объектларига (ерлар, ўрмонлар, ҳайвонот дунёси, фойдали қазилмалар ва ҳоказоларга) зарар етказилишига йўл қўймасликлари;

сувни муҳофазалайдиган ва бошқа сув хўжалик иншоотларини ҳамда техникавий қурилмаларни соз ҳолда тутишлари, уларни ишлатиш сифатларини яхшилашлари, олинаётган сувни ҳисоб-китоб қилиб боришлари;

сув ресурсларидан фойдаланганлик ҳақини ўз вақтида тўлашлари шарт.

X БОБ. СУВДАН ФОЙДАЛАНИШ ҲУҚУҚИНИ БЕКОР ҚИЛИШ

36-модда. Сувдан фойдаланиш ҳуқуқини бекор қилиш асослари

Корхоналар, ташкилотлар, муассасалар, деҳқон хўжаликлари ва фуқароларнинг сувдан фойдаланиш ҳуқуқи:

сувдан фойдаланишга эҳтиёж қолмаганда ёки ундан воз кечилганда;

сувдан фойдаланиш муддати тугаганда;

корхона, ташкилот, муассаса ёки деҳқон хўжалиги тугатилганда;

сув хўжалиги иншоотлари бошқа сувдан фойдаланувчиларга берилганда;

танҳо фойдаланилаётган сув объектларини қайтариб олишга зарурат туғилганда бекор қилинади.

Сувдан фойдаланиш ва уни муҳофаза қилиш қоидалари бузилган ёки сув объектидан белгилаб қўйилганидан бошқа мақсадда фойдаланилган, сув ҳақи тўланмаган ҳолларда ҳам корхоналар, ташкилотлар, муассасалар, деҳқон хўжаликлари ва фуқароларнинг сувдан фойдаланиш ҳуқуқи бекор қилиниши мумкин (ичимлик сувга бўлган эҳтиёж ва маиший эҳтиёжларни қондириш учун сувдан фойдаланиш ҳуқуқи бундан мустаснодир).

Қонунларда корхоналар, ташкилотлар, муассасалар, деҳқон хўжаликлари ва фуқароларнинг сувдан фойдаланиш ҳуқуқини бекор қилишнинг бошқача асослари ҳам кўзда тутилиши мумкин.

37-модда. Сувдан фойдаланиш ҳуқуқини бекор қилиш тартиби

Сувдан махсус, шунингдек иккиламчи фойдаланиш учун берилган рухсатномани бекор қилиш;

танҳо фойдаланиш учун берилган сув объектларини қайтариб олиш йўли билан бекор қилинади.

Сувдан махсус фойдаланиш рухсатнома берган органнинг қарори билан бекор қилинади.

Сувдан иккиламчи фойдаланиш сувдан бирламчи фойдаланувчининг сув хўжалиги ва табиатни муҳофаза қилиш органлари билан келишиб чиқарган қарорига биноан бекор қилиниши мумкин.

38-модда. Танҳо фойдаланиш учун берилган сув объектларини қайтариб олиш

Танҳо фойдаланиш учун берилган сув объектлари қонунларда белгиланадиган тартибда қайтариб олинади.

39-модда. Сув хўжалиги тадбирларини ўтказиш, сувдан фойдаланиш шартларини бекор қилиш ёки ўзгартириш натижасида етказилган зарарнинг ўрнини қоплаш

Корхоналар, ташкилотлар, муассасалар, деҳқон хўжаликлари ва фуқароларга сув хўжалиги тадбирларини (гидротехника ишларини ва шу кабиларни) ўтказиш, ер ости сувларидан ноoқилона фойдаланиш ва камайтириб юбориш, шунингдек сувдан фойдаланиш шартларини бекор қилиш ёки ўзгартириш натижасида етказилган зарар Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси белгилайдиган ҳолларда ва тартибда қопланади.

XI БОБ. АҲОЛИНИНГ ИСТЕЪМОЛИ, МАИШИЙ ВА БОШҚА ЭҲТИЁЖЛАРИ УЧУН СУВ ОБЪЕКТЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ

40-модда. Аҳолининг истеъмоли, маиший ва бошқа эҳтиёжлари учун ажратиладиган сув объектлари

Аҳолининг ичимлик сувга бўлган эҳтиёжини, маиший эҳтиёжини ва бошқа эҳтиёжларини қондириш учун сувнинг сифати белгиланган санитария талаблари ва давлат стандартларига мувофиқ бўлган сув объектлари ажратилади.

41-модда. Аҳолини марказлашган тартибда сув билан таъминлаш

Аҳолининг истеъмоли, маиший ва бошқа эҳтиёжларини марказлашган тартибда сув билан таъминлаш учун сув объектларидан фойдаланилганда, ўзининг кундалик бошқарувида, эгалигида ёки фойдаланишида хўжалик—ичимлик водопроводлари бўлган корхоналар, ташкилотлар ва муассасалар сув олиш иншоотларининг белгиланган тартибда тасдиқланган лойиҳаларига ва ичимлик сув олиш ҳамда уни истеъмолчиларга етказиб бериш учун сувдан махсус фойдаланиш рухсатномаларига мувофиқ сув таъминоти манбаларидан сув олишга ҳақлидирлар.

Ушбу моддада кўрсатилган корхоналар, ташкилотлар ва муассасалар олган сувларини ҳисобга олиб боришни ташкил этадилар, сув билан таъминлаш манбаларидаги сувнинг сифатини мунтазам текшириб турадилар ва манбаларда сув сифати ўзгарганлиги ҳақида табиатни муҳофаза қилиш, геология ва минерал ресурслар, кончиликни назорат қилиш давлат идоралари, санитария назорати органларига ҳамда маҳаллий ҳокимият ва бошқарув органларига маълумотлар бериб турадилар.

42-модда. Аҳолини марказлаштирилмаган тартибда сув билан таъминлаш

Аҳолининг истеъмоли маиший ва бошқа эҳтиёжларини марказлаштирилмаган тартибда сув билан таъминлаш учун сув объектларидан фойдаланилганда корхоналар, ташкилотлар, муассасалар, деҳқон хўжаликлари ва фуқаролар сувдан умумий ёки махсус равишда фойдаланиш тартибида бевосита ер усти ёки ер ости сув манбаларидан сув олиб қўйишга ҳақлидирлар, зарур бўлса ана шундай ҳоллар каналлар, сув омборларини лойиҳалаш ва қуриш чоғида кўзда тутилиши ва меъёрлаб қўйилиши лозим.

Шу мақсадлар учун мўлжалланган сув олиш иншоотларидан фойдаланиш маҳаллий ҳокимият ва бошқарув органлари томонидан белгиланган қоидаларга мувофиқ, равишда амалга оширилади.

Сувдан фойдаланувчилар юқорида кўрсатилган сув олиш иншоотларининг тегишли санитария —техника ҳолатида бўлишини таъминлашлари шарт.

(Давоми 3-бетда)

Ўзбекистон Республикасининг Қонуни

СУВ ВА СУВДАН ФОЙДАЛАНИШ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Боши 2-бетда).

43-модда. Истеъмолга яроқли ер ости сувларидан истеъмолга ва маиший эҳтиёжларга алоқадор бўлмаган мақсадларда фойдаланишни чеклаш

Истеъмолга яроқли ер ости сувларидан истеъмолга ва маиший эҳтиёжларга алоқадор бўлмаган мақсадларда фойдаланишга, одатда, йўл қўйилмайди. Ер юзасида зарур сув манбалари бўлмаган ва истеъмолга яроқли ер ости сув захиралари етарли бўлган жойларда ушбу Қонуннинг 30-моддасига мувофиқ лимитларга мос равишда табиатни муҳофаза қилиш, геология ва минерал ресурслар органлари бундай сувлардан истеъмол ва маиший эҳтиёжларга алоқадор бўлмаган мақсадларда фойдаланишга рухсат беришлари мумкин.

XII БОБ. СУВ ОБЪЕКТЛАРИДАН ДАВОЛАШ, КУРОРТ ВА СОҒЛОМЛАШТИРИШ МАҚСАДЛАРИДА ФОЙДАЛАНИШ

44-модда. Шифобахш сувлар қаторига киритилган сув объектларидан биринчи навбатда даволаш ва курорт мақсадларида фойдаланиш

Белгиланган тартибда шифобахш сувлар қаторига киритилган сув объектларидан, аввало, даволаш ва курорт мақсадларида фойдаланилади.

Сув хўжалиги ва табиатни муҳофаза қилиш органлари шифобахш сувлар қаторига киритилган сув объектларидан, айрим ҳоллардагина тегишли кончиликни назорат қилиш давлат идоралари, соғлиқни сақлаш органлари ва курорт бошқармалари билан келишиб, туриб, бошқа мақсадлар учун фойдаланишга рухсат беришлари мумкин.

45-модда. Шифобахш сувлар қаторига киритилган сув объектларига оқинди сувлар ташланишини тақиқлаш

Шифобахш сувлар қаторига киритилган сув объектларига оқинди сувларни ташлаш тақиқланади.

46-модда. Дам олиш ва спорт учун сув объектларидан фойдаланиш тартиби

Дам олиш ва спорт учун сув объектларидан фойдаланиш тартиби қонунлар билан белгиланади.

XIII БОБ. СУВ ОБЪЕКТЛАРИДАН ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ЭҲТИЁЖЛАРИ УЧУН ФОЙДАЛАНИШ

47-модда. Қишлоқ хўжалигида сувдан фойдаланиш

Қишлоқ хўжалигида сувдан фойдаланиш ишлари жамоа, давлат хўжаликлари, бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари, ташкилотлари, муассасалари ҳамда деҳқон хўжаликларининг суғориладиган ерларида қулай сув режими вужудга келтириш мақсадида амалга оширилади.

Сув объектларидан қишлоқ хўжалиги эҳтиёжлари учун фойдаланиш сувдан меъёрлар бўйича фойдаланишнинг белгиланган йўсинига риоя этган ҳолда сувдан умумий фойдаланиш тартибида ҳам, махсус фойдаланиш тартибида ҳам амалга оширилади.

Сувдан махсус фойдаланиш рухсатномасини суғориш, сув чиқариш, зах қочириш тармоқларидан фойдаланувчи органлар белгиланган тартибда расмийлаштирадилар.

48-модда. Қишлоқ хўжалигида сувдан фойдаланишни режалаштириш

Суғориш, сув чиқариш ва суғориш—сув чиқариш тармоқларидаги, магистрал каналлардаги, сув омборларидаги ва бошқа сув хўжалиги объектларидаги сувлардан фойдаланиш ишлари сувдан фойдаланишнинг ички хўжалик ва умумий тизими режаларига асосан йиллик амалдаги сув билан таъминланганлик ҳисобга олинган ҳолда амалга оширилади.

Икки томонлама ишловчи зах қочириш тармоқларида сувдан фойдаланиш мелиорация қилинган ерлардаги сув режимини тартибга солиш ички хўжалик ва умумий тизими режалари асосида амалга оширилади.

Сувдан фойдаланувчи жамоа хўжаликлари, давлат хўжаликлари ва бошқа корхоналар, ташкилотлар ҳамда муассасалар томонидан тузилган хўжалик ички сувдан фойдаланиш режалари Ўзбекистон Республикаси Мелиорация ва сув хўжалиги вазирлиги сув объектларидан фойдаланиш бошқармалари билан мувофиқлаштирилиб, туманларнинг ҳокимият органлари томонидан тасдиқланиши лозим.

Сувдан фойдаланиш умумий тизими режаларини:

туман аҳамиятидаги тизимлар бўйича — туманларнинг ҳокимият органлари;

вилоят, республика аҳамиятига эга тизимлар бўйича — қишлоқ хўжалиги органлари билан келишган ҳолда, тегишли бўлишига қараб, вилоят, республика мелиорация ва сув хўжалиги органлари тасдиқлайдилар.

49-модда. Суғориладиган ерларда сувдан фойдаланишнинг ўзига хос хусусиятлари

Суғорилган ерларда каналлар, мураккаб муҳандислик иншоотлари, мелиорация шоҳобчалари барпо этилганлиги ана шундай ерларнинг ўзига хос хусусиятидир.

Ердан фойдаланиш мулкчиликнинг қайси шаклига асосланганлигидан қатъи назар, сув фонди ерларидан, суғориладиган ерлар доирасидаги хўжаликлараро каналлар ва иншоотлардан, ер ости суви чиқаргичлари ягона сув хўжалиги тизими сифатида фойдаланилади ва улар давлат мулки ҳисобланиб, уларни хусусийлаштириш мумкин эмас.

Дарёлар, магистрал каналлар, коллекторлар, сув омборлари ва бошқа сув ҳавзаларининг соҳилбўйи минтақалари, ер ости суви чиқаргичлари санитария муҳофаза тегараларининг I ва II поясларн табиатни муҳофаза қилиш эҳтиёжлари учун ер эгалари ва ердан фойдаланувчилардан олиб қўйилиши мумкин.

Суғориладиган деҳқончилик эҳтиёжлари учун сув объектларидан фойдаланиш сувлардан лимит бўйича фойдаланишнинг белгиланган тартибига риоя этган ҳолда амалга оширилади.

Сув олиш ва унинг ҳисоб—китобини қилиш рўйхатдан ўтказилган сув манбаларидан (хўжалик каналларининг бош иншоотларидан, қудуқлардан, насос станциялари ва бошқа сув олиш иншоотларидан) сув ажратиш жойларида туман сув хўжалиги органи билан тузилган шартномага биноан амалга оширилади.

Сув манбалари, каналлар, коллекторлар ва бошқа сув объектларидан фойдаланувчи сув хўжалиги корхоналари, муассасалари ҳамда ташкилотлари ер солиғидан озод қилинадилар.

50-модда. Сув объектларидан қишлоқ хўжалик эҳтиёжлари учун фойдаланувчиларнинг вазифалари

Сувдан қишлоқ хўжалик эҳтиёжлари учун фойдаланувчилар:

сувдан фойдаланишнинг белгиланган лимитлари, режалари, қоидалари, меъёрлари ва режимларига риоя этишлари, тик дренажни инобатга олган ҳолда фойдаланишнинг барча турлари учун ишлатилаётган сувни ҳисобга олиб боришлари;

ички хўжалик суғориш, сув чиқариш ва коллектор-дренаж тармоғи ҳамда ундаги иншоотларни ва сув чиқариш қудуқларини техника жиҳатдан ишга яроқли ҳолда сақлашлари;

мелиорация қилинган ерларни комплекс реконструкция қилишлари ва қишлоқ хўжалик экинлари ҳамда ўсимликларни суғориш, шунингдек яйловларга сув чиқаришнинг мақбул режимини сақлашлари;

сувни тежайдиган технологиялар ва илғор техникани жорий этиш орқали суғоришнинг услуб ҳамда усулларини такомиллаштиришлари;

қишлоқ хўжалик эҳтиёжлари учун фойдаланадиган сув мониторинги асосида салбий жараёнларнинг сабаблари ва оқибатларини бартараф этишлари;

белгилаб олинган аниқ мақсадларга мувофиқ фойдаланилаётган сувларнинг самарадорлигини оширишлари шарт.

Хўжаликлараро мелиорация тармоқларини ишга яроқли ҳолда сақлаб туриш учун сувдан фойдаланувчилар қонунларда белгиланган тартибда ирригация-мелиорация ишларини бажаришга жалб этиладилар.

51-модда. Оқинди сувлар билан суғориш

Қишлоқ хўжалик ерларини оқинди сувлар билан суғоришга табиатни муҳофаза қилиш органлари давлат санитария ва ветеринария назорати органлари билан келишиб рухсат берадилар.

Саноат, коммунал корхоналари ва бошқа корхоналар ҳамда ташкилотлар тупроқ унумдорлигига ва етиштириладиган қишлоқ хўжалик маҳсулотларига зарарли таъсир қилувчи сувларни қишлоқ хўжалик ерларини суғориш учун беришлари тақиқланади.

52-модда. Ўрмонлар, дарахтзорлар ва кўчатзорлар билан банд бўлган ерларни суғориш

Ушбу Қонуннинг 47, 50-моддалари ва 51-моддасининг биринчи қисмида кўрсатилган қоидалар ўрмонлар, дарахтзорлар ва кўчатзорлар билан банд бўлган ерларни суғоришга ҳам татбиқ қилинади.

53-модда. Жамоа боғлари, экинзорлари ва томорқа ерларини суғориш учун сув объектларидан фойдаланиш

Жамоа боғлари, экинзорлари ва томорқа ерлари учун сувдан фойдаланиш сувдан иккиламчи фойдаланиш ҳисобланади. Ана шу мақсадлар учун сув ажратиш бирламчи сувдан фойдаланувчиларнинг лимитларида назарда тутилади.

Жамоа боғлари, экинзорлари ва томорқа ерларини сув билан таъминлаш хўжаликларнинг сув ажратиш жойларида (хўжалик тақсимлагичининг, каналнинг бош иншоотида) бирламчи сувдан фойдаланувчилар билан шартнома муносабатлари асосида амалга оширилади.

54-модда. Сувдан фойдаланувчиларнинг хўжаликлараро аҳамиятга эга бўлган сув объектларидан олинадиган сув оқими маромини ўзбошимчалик билан ўзгартиришини тақиқлаш

Сувдан фойдаланувчи жамоа хўжаликлари, давлат хўжаликлари ва бошқа корхоналар, ташкилотлар, муассасалар, деҳқон хўжаликлари ва фуқароларнинг сув олишни кўпайтириш ёки камайтириш мақсадида хўжаликлараро аҳамиятга эга бўлган каналлардаги ва сув омборларидаги гидротехника иншоотларини ўзбошимчалик билан бошқа маромга солишлари, шунингдек уларга муваққат тўсиқлар, насос станциялари ва бошқа иншоотлар қуришлари тақиқланади.

55-модда. Каналлар ва бошқа гидротехника иншоотлари устидан тракторлар, транспорт воситаларини ва чорва молларини ҳайдаб ўтишнинг тақиқланиши

Каналлар ва бошқа гидротехника иншоотлари устидан тракторлар, қишлоқ хўжалик машиналари, автомобиллар ва бошқа транспорт воситаларини ҳайдаб ўтиш, шунингдек мўлжалланмаган жойлардан чорва молларини ҳайдаб ўтиш ва суғориш тақиқланади.

XIV БОБ. СУВ ОБЪЕКТЛАРИДАН САНОАТ МАҚСАДЛАРИДА ВА ЭНЕРГЕТИКА ЭҲТИЁЖЛАРИ УЧУН ФОЙДАЛАНИШ

56-модда. Сув объектларидан саноат мақсадлари йўлида ва иссиқлик энергетикаси эҳтиёжлари учун фойдаланувчиларнинг вазифалари

Сув объектларидан саноат мақсадларида ва иссиқлик энергетикаси эҳтиёжлари учун фойдаланувчилар белгиланган лимитларга, сувдан фойдаланиш технология меъёрлари ва қоидаларига риоя этишлари, шунингдек ишлаб чиқариш технологиясини такомиллаштириш йўли билан сув сарфини камайтириш ва оқинди сувларнинг оқизиб юборилишини тўхтатиш чораларини кўришлари шарт.

Лойиҳаланаётган ва ишга туширилаётган саноат объектлари учун сув таъминотининг тўхтовсиз тизимидан фойдаланишни назарда тутиш ман этилади, ишлаб чиқаришнинг шарт-шароитлари тақозоси билан айланма сув таъминотига мослаштирилиши мумкин бўлмаган корхоналар ва бошқа объектлар бундан мустасно.

Айланма сув таъминотига эга бўлмаган ишлаб турган корхоналар учун табиатни муҳофаза қилиш органлари томонидан сув хўжалиги органлари билан келишилган ҳолда уларни сув таъминотининг тўхтовсиз тизимига ўтказиш муддатлари белгиланади.

57-модда. Ичимлик сувдан саноат мақсадлари учун фойдаланишни чеклаш

Табиий офат, авариялар рўй берган тақдирда ва бошқа фавқулодда ҳолатларда, шунингдек корхона водопровод сувини белгилаб қўйилган миқдордан ошиқ сарф қилиб юборган тақдирда, маҳаллий ҳокимият ва бошқарув органлари аҳолининг ичимлик сувга бўлган эҳтиёжларини ва маиший эҳтиёжларини биринчи навбатда қондириш манфаатларини кўзлаб, коммунал водопроводлардан саноат мақсадлари учун ичимлик сув истеъмолини қисқартиришга ёки тақиқлаб қўйишга ва идораларга қарашли ичимлик сув берадиган хўжалик водопроводлари сувидан саноат мақсадлари учун фойдаланишни вақтинча чеклаб қўйишга ҳақлидир.

58-модда. Ер ости сувларидан техника сув таъминоти ва бошқа саноат мақсадлари учун фойдаланиш

Ичимлик сувлар қаторида киритилган ер ости чучук сувларидан ишлаб чиқариш-техника мақсадлари учун фойдаланиш тақиқланади, зарур ер усти сув манбаалари мавжуд бўлмаган ҳудудларда фойдаланадиган ҳоллар бундан мустаснодир.

Ичимлик ёки шифобахш сувлар қаторига киритилмаган ер ости сувларидан (чучук, минерал ва иссиқ сувлардан) фойдаланишга лойиқ тасдиқланган захиралари бўлса, белгилаб қўйилган тартибда техника сув таъминоти учун, мазкур сув таркибидаги кимёвий элементларни ажратиб олиш, иссиқлик энергияси ҳосил қилиш ва бошқа ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун сувдан оқилона фойдаланиш ва уни муҳофаза қилиш талабларига риоя қилинган ҳолда фойдаланиш мумкин.

59-модда. Сув объектларидан гидроэнергетика эҳтиёжлари учун фойдаланиш

Гидроэнергетика эҳтиёжлари учун сув объектларидан халқ хўжалигининг бошқа тармоқлари манфаатлари ҳисобга олиниб, шунингдек, башарти Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан, тегишли ҳолларда эса сув хўжалиги ва табиатни муҳофаза қилиш органларининг қарорида бошқа тартиб кўзда тутилмаган бўлса, сувдан комплекс фойдаланиш талабларига риоя қилинган ҳолда фойдаланилади.

Гидроэнергетика эҳтиёжлари учун бериб қўйилган сув объектларидан табиий шароитларга, хўжалик эҳтиёжлари ва ўзга эҳтиёжларга қараб, бошқа мақсадлар учун ҳам фойдаланилади.

Гидроэнергетика корхоналари:

сув омборларини тўлдириш ва ишга тушириш, улардан сув чиқариш ҳамда сувнинг—қуйи ва юқори сатҳ даражаси ўзгаришининг фойдаланиш қоидаларида белгиланган режимига риоя этишлари;

санитария ва табиат муҳофазаси мақсадларида сув омборларидан сув ўтказиб турилишини таъминлашлари шарт.

XV БОБ. СУВ ОБЪЕКТЛАРИДАН БАЛИҚЧИЛИК ХЎЖАЛИГИ ЭҲТИЁЖЛАРИ УЧУН ФОЙДАЛАНИШ

60-модда. Балиқчилик хўжалиги манфаатларини кўзлаб балиқчилик хўжалиги ҳавзалари сувидан фойдаланишни чеклаш

Балиқларнинг қимматли турларини ҳамда сув билан боғлиқ овчилик объектларини сақлаб қолиш ва урчитиб кўпайтириш учун алоҳида муҳим аҳамиятга эга бўлган балиқчилик хўжалиги ҳавзаларида ёки шу ҳавзаларнинг айрим участкаларида сувдан фойдаланувчиларнинг ҳуқуқлари балиқчилик хўжалиги манфаатларини кўзлаб чеклаб қўйилиши мумкин.

Бундай ҳавзаларнинг ёки шу ҳавзалардаги участкаларнинг рўйхатини ҳамда сувдан фойдаланишни чеклаш турларини табиатни муҳофаза қилиш ва сув хўжалиги органлари белгилаб беради ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси тасдиқлайди.

61-модда. Балиқ захираларини муҳофаза қилиш ва балиқларни урчитиб кўпайтириш тадбирлари

Балиқчилик хўжалиги ҳавзаларидаги гидротехника иншоотлари ва бошқа иншоотларни ишлатишда балиқ захираларини муҳофаза қилиш ва балиқларни урчитиб кўпайтириш шарт-шароитларини таъминлаш тадбирлари ўз вақтида амалга оширилиши лозим.

Балиқчилик хўжалигига қарашли сув ҳавзаларидаги балиқлар уруғ ташлайдиган жойларга ва уларнинг қишлов уялари жойлашган ерларга тупроқ тўкиш, балиқ захиралари ҳолатига ҳамда уларнинг урчиб кўпайиш шароитларига салбий таъсир этувчи бошқа ишларни бажариш ман қилинади.

Саноат мақсадлари, суғориш ва бошқа эҳтиёжлар учун балиқчилик хўжалиги сув ҳавзаларидан сув олишга табиатни муҳофаза қилиш органлари билан келишиб, сув чиқариш иншоотларига балиқ тушиб қолмаслигини таъминлайдиган махсус мосламалар ўрнатилган тақдирдагина йўл қўйилиши мумкин.

62-модда. Балиқчилик хўжалиги сув ҳавзаларидан фойдаланувчи корхоналар ва ташкилотларнинг бурчлари

Фойдаланиш учун балиқчилик хўжалиги сув ҳавзалари ёки ов қилиш участкалари бериб қўйилган корхоналар ва ташкилотлар бу жойларда балиқ захираларининг урчиб кўпайиш шароитларини таъминлашлари, зарур мелиорация ишлари олиб боришлари, шунингдек шу корхоналар ва ташкилотлар жойлашган ерлардаги қирғоқ участкаларни тегишли санитария ҳолатида сақлашлари шарт.

63-модда. Сув объектларидан балиқчилик хўжалиги эҳтиёжлари учун фойдаланиш тартиби

Сув объектларидан балиқчилик хўжалиги эҳтиёжлари учун фойдаланиш тартиби қонунларда белгилаб қўйилади.

64-модда. Сув объектларидан спорт ва ҳаваскорлик йўли билан балиқ овлаш учун фойдаланиш

Балиқчилик хўжалиги сув ҳавзаларидан ва белгиланган тартибда қўриқхона деб эълон қилинган сув объектларидан бошқа сув объектларида спорт ва ҳаваскорлик йўли билан балиқ овлашга рухсат берилади. Табиатни муҳофаза қилиш органлари шу мақсадлар учун ҳокимият ва бошқарувнинг маҳаллий органлари билан келишган ҳолда сув объектларини ёки уларнинг айрим участкаларини ажратиб беришлари мумкин.

Кўнгилли спорт жамиятларига бериб қўйилган сув объектларида спорт ва ҳаваскорлик йўли билан балиқ овлаш учун шу жамиятлардан рухсат олинади.

XVI БОБ. СУВ ОБЪЕКТЛАРИДАН ОВЧИЛИК ХЎЖАЛИГИ ЭҲТИЁЖЛАРИ УЧУН ФОЙДАЛАНИШ

65-модда. Сувдан фойдаланишда овчилик ташкилотларининг имтиёзли ҳуқуқлари

Табиатни муҳофаза қилиш ва сув хўжалиги органлари ёввойи сув қушлари ва қимматли мўйна берадиган сув ҳайвонлари (қундуз, ондатра, сув каламуши, нутрия ва ҳоказолар) маскани бўлган дарёлар, кўллар ва бошқа сув объектларида сувдан комплекс фойдаланиш талабларини ҳисобга олган ҳолда овчилик хўжалиги корхоналарига ва ташкилотларига сувдан фойдаланиш учун имтиёзли ҳуқуқлар бериб қўйишлари мумкин.

66-модда. Сув объектларидан овчилик хўжалиги эҳтиёжлари учун фойдаланиш тартиби

Сув объектларидан овчилик хўжалиги эҳтиёжлари учун фойдаланиш тартиби қонунлар билан белгиланади.

XVII БОБ. АЛОҲИДА ҚЎРИҚЛАНАДИГАН ҲУДУДЛАР ТЕГРАСИДА ЖОЙЛАШГАН СУВ ОБЪЕКТЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ

67-модда. Даҳлсиз сув объектлари

Алоҳида илмий ёки маданий қимматга эга бўлган сув объектлари тегишли қонун билан даҳлсиз деб эълон қилинади, хўжалик мақсадида фойдаланишдан чиқарилади ҳамда бепул ва муддатсиз фойдаланиш учун давлат қўриқхоналари ихтиёрига қўйилади.

68-модда. Қўриқхоналар сувидан фойдаланиш тартиби ва уни муҳофаза қилиш чоралари

Қўриқхоналар сувидан фойдаланиш тартиби қўриқхоналар тўғрисидаги низомларда белгиланади.

Қўриқхоналар сувидан балиқ овлаш, ов қилиш, сув ўсимликлари йиғиш, шунингдек шу сувларнинг табиий ҳолатига зарар етказувчи бошқа ишлар олиб бориш тақиқланади.

Қўриқхоналар сувига оқинди сувларни оқизишга, шунингдек мазкур сувларнинг табиий ҳолатини ўзгартириши мумкин бўлган гидромелиорация ишлари ўтказишга ушбу Қонунда белгиланган талабларга риоя қилинган ва тегишли қўриқхоналарнинг маъмуриятлари билан келишилган ҳолдагина йўл қўйилади.

69-модда. Сув объектларини қўриқхоналардан қайтариб олиш

Қўриқхоналарга фойдаланиш учун бериб қўйилган сув объектларини қайтариб олишга алоҳида зарур бўлиб қолган ҳолларда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан йўл қўйилади.

Ов қилиш объектлари ҳисобланмайдиган ёввойи ҳайвонларни муҳофаза қилиш учун мўлжалланган буюртма қўриқхоналар, миллий боғлар тегрисига кирувчи ҳавзалардаги балиқ ресурслари ва бошқа сув жониворларидан фойдаланишга рухсат берилади.

XVIII БОБ. СУВ ОБЪЕКТЛАРИДАН СУВ ТРАНСПОРТИ ЭҲТИЁЖЛАРИ УЧУН ФОЙДАЛАНИШ

70-модда. Кема қатнайдиган сув йўллари

Дарёлар, кўллар, сув омборлари, каналлар, башарти, сув йўллари сифатида фойдаланиш тўла ёки қисман тақиқланган ёхуд улар танҳо фойдаланиш учун бериб қўйилган бўлмаса, умум фойдаланадиган сув йўллари ҳисобланади.

71-модда. Сув йўлларини кема қатнайдиган сув йўллари қаторига киритиш, шунингдек сув йўлларидан фойдаланиш қоидаларини белгилаш тартиби

Сув йўлларини кема қатнайдиган сув йўллари қаторига киритиш, шунингдек сув йўлларидан фойдаланиш қоидаларини белгилаб бериш тартиби қонунлар билан белгиланади.

72-модда. Сув объектларидан кичик кемаларда сузиб юриш учун фойдаланиш

Сув объектларидан кичик кемаларда (эшкакли ва моторли қайиқлар, катерлар, елканли яхталар ва шу кабиларда) сузиб юриш учун фойдаланишга Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланадиган қоидаларга мувофиқ рухсат берилади.

XIX БОБ. ОҚИНДИ СУВЛАРНИ ОҚИЗИШ УЧУН СУВ ОБЪЕКТЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ

73-модда. Оқинди сувларни оқизиш учун сув объектларидан фойдаланишга рухсат берувчи идоралар

Саноат, коммунал-маиший, зовур сувларини ва бошқа оқинди сувларни оқизиш учун сув объектларидан фойдаланишга қонунларга мувофиқ ҳамда табиатни муҳофаза қилиш, сув хўжалиги органларининг давлат санитария назорати, кончилик назорати давлат органлари геология ва минерал ресурслар органлари билан келишиб берган рухсатига биноан йўл қўйилиши мумкин.

Рухсат сув объектларидан оқинди сувларни оқизиш учун фойдаланиш зарурати ва имкониятларини асослаб берувчи ҳужжатларга биноан берилади.

74-модда. Сув объектларига оқинди сувларни оқизишга йўл қўйиш шартлари

Сув объектларига оқинди сувларни оқизишга сув объекти таркибидаги ифлословчи моддаларнинг белгилаб қўйилган меъёрлардан ошиб кетишига йўл қўймаслик шарти билан ва сувдан фойдаланувчи бундай оқинди сувларни табиатни муҳофаза қилиш ва санитария назорати органлари томонидан белгилаб қўйилган даражага етказиб тозалаб бериш шарти билангина йўл қўйилади.

Агар мазкур талаблар бузилаётган бўлса, табиатни муҳофаза қилиш ва санитария назорати органлари оқинди сувларни оқизишни чеклаб, тўхтатиб ёки тақиқлаб қўйишлари, ҳаттоки айрим саноат қурилмаларини, цехлар, корхоналар, ташкилотлар, муассасаларнинг фаолиятини тўхтатиб қўйишлари лозим. Аҳолининг соғлиғига хатарли ҳолларда, оқинди сувларни оқизиш тўхтатилиб, ҳаттоки ишлаб чиқариш объектларидан ва бошқа объектлардан фойдаланиш тўхтатиб қўйиши лозим.

75-модда. Сув объектларидан оқинди сувларни оқизиш учун фойдаланиш тартиби ва шартлари

Сув объектларидан оқинди сувларни оқизиш учун фойдаланиш тартиби ва шартлари қонунлар билан белгиланади.

XX БОБ. СУВ ОБЪЕКТЛАРИДАН ЁНҒИНГА ҚАРШИ ЭҲТИЁЖЛАР УЧУН ҲАМДА БОШҚА ДАВЛАТ ВА ЖАМОАТ ЭҲТИЁЖЛАРИ УЧУН ФОЙДАЛАНИШ

76-модда. Сув объектларидан ёнғинга қарши эҳтиёжлар учун фойдаланиш

Ёнғинга қарши эҳтиёжлар учун ҳар қандай сув объектларидан сув олишга йўл қўйилади.

77-модда. Сув объектларидан ёнғинга қарши эҳтиёжлар учун ҳамда бошқа давлат ва жамоат эҳтиёжлари учун фойдаланиш тартиби

Сув объектларидан ёнғинга қарши эҳтиёжлар учун, шунингдек давлат ва жамоатнинг бошқа эҳтиёжлари учун фойдаланиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.

XXI БОБ. СУВ ОМБОРЛАРИ, ГИДРОУЗЕЛЛАР ВА БОШҚА ИНШООТЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ

78-модда. Сув омборларини сув билан тўлдириш ва улардан сув чиқариш режими

Сув омборларида сув тўсадиган, сув ўтказадиган ёки сув тўплайдиган иншоотларни ишлатувчи корхоналар, ташкилотлар ва муассасалар сув омборларининг таъсир минтақасидаги сувдан фойдаланувчилар, ер эгалари ва ердан фойдаланувчиларнинг манфаатларини ҳисобга олган ҳолда сув омборларини сув билан тўлдириш ва улардан сув чиқариш борасида белгиланган режимга риоя қилишлари шарт.

Сув омборлари турли сувдан фойдаланувчиларнинг сувга бўлган эҳтиёжини қондиришни тартибга солиш мақсадида бунёд этилади.

Сув омборларини сувга тўлдириш ва улардан сувни чиқариш режими, сув сатҳининг ўзгариш режими, гидроузел орқали сув ўтиш режими, кемаларнинг бемалол ва ҳавфсиз ўтиши, шунингдек балиқларнинг уруғ ташлайдиган жойларга ўта олишини таъминлаш сув омборларидан фойдаланиш қоидалари билан белгиланади.

79-модда. Сув омборларидан фойдаланиш тартиби

Сув омборларидан фойдаланиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Мелиорация ва сув хўжалиги вазирлиги томонидан Ўзбекистон Республикаси Давлат табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси ва бошқа манфаатдор органлар билан келишиб, ҳар бир сув омбори, сув омборлари тизмаси ёки тизими учун тасдиқланган қоидаларда белгиланади.

80-модда. Сув омборларининг тегишли техника ҳолатини ва ободончилигини таъминлайдиган тадбирларни уюштириш ва мувофиқлаштириш

Сув омборларининг тегишли техника ҳолатини ва ободончилигини таъминлайдиган тадбирларни уюштириш ва мувофиқлаштириш, шунингдек улардан фойдаланиш устидан назорат қилиш сув хўжалиги органлари томонидан амалга оширилади.

81-модда. Кўл ва бошқа сув ҳавзаларидан сув омборлари сифатида фойдаланиш

Ушбу Қонуннинг 78, 79 ва 80-моддаларидаги қоидалар кўллардан ва сув омборлари тариқасида хизмат қилаётган бошқа сув ҳавзаларидан фойдаланишга ҳам жорий қилинади.

82-модда. Гидроузеллар ва бошқа гидротехника иншоотларидан фойдаланиш тартиби

Гидроузеллар ҳамда дарёлар, сойлар, магистрал ва хўжаликлараро каналлар, коллекторлардаги бошқа гидротехника иншоотлари давлат сув объектлари ҳисобланиб, ана шу иншоотлардан фойдаланишни уларни лойиҳалаш вақтида ишлаб чиқилган қоидаларга мувофиқ сув хўжалиги органлари амалга оширадилар.

Ички хўжалик гидромелиорация тармоғидаги гидротехника иншоотларидан, шу жумладан суғориш каналлари ва коллектор-дренаж тармоқларидан фойдаланишни уларга эгалик қилувчи сувдан фойдаланувчилар амалга оширадилар.

Сув хўжалиги органлари сувдан фойдаланувчилар билан тузилган шартномаларга биноан ички хўжалик тармоқлари ва улардаги иншоотларга техника хизмати кўрсатишни ўз зиммаларига олишлари мумкин.

XXII БОБ. ОРОЛ ДЕНГИЗИ ҲАВЗАСИДА ДАВЛАТЛАРАРО СУВДАН ФОЙДАЛАНИШ

83-модда. Ўзбекистон Республикаси ва бошқа давлатларнинг ҳудудида жойлашган Орол денгизи ҳавзасидаги сув объектларидан фойдаланишни тартибга солиш

Ўзбекистон Республикасининг ҳудудида ҳамда Орол денгизи ҳавзаси теграсидаги бошқа давлатларнинг ҳудудида жойлашган давлатлараро (Амударё, Сирдарё, Зарафшон дарёси, Орол денгизи ва бошқа) сув объектларидан фойдаланишни тартибга солиб туриш давлатлараро шартномалар ва битимларга мувофиқ амалга оширилади.

84-модда. Чегара сувларидан фойдаланиш

Чегара сувларидан фойдаланиш, сув хўжалиги ва сувни муҳофаза қилиш тадбирларини ўтказиш халқаро шартномалар асосида амалга оширилади.

Ўзбекистон Республикаси чегара сувларининг халқаро шартномада тартибга солинмаган қисмида сувдан фойдаланиш ишлари Ўзбекистон Республикаси қонунларига мувофиқ амалга оширилади.

XXIII БОБ. СУВДАН ФОЙДАЛАНИШГА ДОИР НИЗОЛАРНИ ҲАЛ ҚИЛИШ

85-модда. Сувдан фойдаланишга доир низоларни ҳал қилувчи органлар

Сувдан фойдаланишга доир низолар Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси, маҳаллий ҳокимият ва бошқарув органлари, шунингдек сув хўжалиги, табиатни муҳофаза қилиш, геология ва минерал ресурслар органлари томонидан ҳамда тегишли ваколати бўлган бошқа давлат органлари томонидан қонунларда белгиланадиган тартибда ҳал қилинади.

86-модда. Сувдан фойдаланишга доир низоларни ҳал қилишда посёлка ва қишлоқларни ўзини ўзи идора қилиш органларининг ваколатлари

Посёлка ва қишлоқларни ўзини ўзи идора қилиш органларининг ихтиёрига қишлоқ, посёлка ҳудудидаги сув объектларидан фойдаланиш юзасидан фуқаролар ўртасида чиққан низоларни ҳал қилиш вазифаси киради; сув хўжалиги, табиатни муҳофаза қилиш органлари ҳамда шунга ваколат берилган бошқа давлат органлари ҳал қилиши лозим бўлган низолар бундан мустаснодир.

87-модда. Сувдан фойдаланишга доир низоларни ҳал қилишда шаҳарлар ҳокимият органларининг ваколатлари

Шаҳарлар ҳокимият органларининг ихтиёрига шаҳар ҳудудидаги сув объектларидан фойдаланиш масаласида шаҳарга бўйсунадиган корхоналар, ташкилотлар ва муассасалар ўртасида, мазкур корхона, ташкилот ва муассасалар билан фуқаролар ўртасида, шунингдек фуқаролар ўртасида сувдан фойдаланиш юзасидан чиққан низоларни ҳал қилиш вазифаси киради; сув хўжалиги, табиатни муҳофаза қилиш органлари ҳамда шунга ваколат берилган бошқа давлат органлари ҳал қилиши лозим бўлган низолар бундан мустаснодир.

88-модда. Сувдан фойдаланишга доир низоларни ҳал қилишда туманлар ҳокимият органларининг ваколатлари

Туманлар ҳокимият органларининг ихтиёрига жамоа хўжаликлари, давлат хўжаликлари, деҳқон хўжаликлари, туманга бўйсунадиган бошқа корхоналар, ташкилотлар ва муассасалар ўртасида, шунингдек мазкур корхоналар, ташкилотлар, муассасалар билан фуқаролар ўртасида сувдан фойдаланиш юзасидан чиққан низоларни ҳал қилиш вазифаси киради; сув хўжалиги, табиатни муҳофаза қилиш органлари ҳамда шунга ваколат берилган бошқа давлат идоралари ҳал қилиши лозим бўлган низолар бундан мустаснодир.

89-модда. Сувдан фойдаланишга доир низоларни ҳал қилишда вилоятлар ҳокимият органларининг ваколатлари

Вилоятлар давлат ҳокимияти органларининг ихтиёрига томонлардан бири вилоятга бўйсунадиган корхона, ташкилот ва муассаса бўлган тақдирда сувдан фойдаланишга доир низоларни ҳамда вилоятдаги турли туманларда жойлашган корхоналар, ташкилотлар ва муассасалар ўртасида сувдан фойдаланиш юзасидан чиққан низоларни ҳал қилиш вазифаси киради; сув хўжалиги, табиатни муҳофаза қилиш органлари ҳамда шунга ваколат берилган бошқа давлат идоралари ҳал қилиши лозим бўлган низолар бундан мустаснодир.

(Давоми 4-бетда).

Ўзбекистон Республикасининг Қонуни

СУВ ВА СУВДАН ФОЙДАЛАНИШ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Боши 2- ва 3-бетларда).

90-модда. Сувдан фойдаланишга доир низоларни ҳал қилишда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг ваколатлари

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг ихтиёрига томонлардан бири республикага бўйсунадиган корхона, ташкилот, муассаса бўлган тақдирда сувдан фойдаланишга доир низоларни ҳамда турли вилоятлар ёки битта вилоят ва Қорақалпоғистон Республикаси ҳудудида жойлашган корхоналар, ташкилотлар, муассасалар ўртасида сувдан фойдаланишга доир чиққан низоларни ҳал қилиш вазифаси киради; сув хўжалиги, табиатни муҳофаза қилиш, геология ва минерал ресурслар органлари ҳамда шунга ваколат берилган бошқа давлат органлари ҳал қилиши лозим бўлган низолар бундан мустаснодир.

91-модда. Сувдан фойдаланишга доир халқаро низоларни ҳал этиш

Ўзбекистон Республикаси ва бошқа давлатлар ўртасида сувдан фойдаланиш юзасидан келиб чиққан низолар давлатлараро шартномаларда белгиланган тартибда ҳал этилади.

92-модда. Сувдан фойдаланишга доир даъволашувларни қўзғатиш

Сувдан фойдаланишга доир даъволашувлар томонлардан бирининг аризасига биноан қўзғатилади.

Бу аризага сувдан фойдаланиш ҳуқуқи бузилганлигини исботлаб берувчи ҳужжатлар илова қилиниши лозим.

93-модда. Сувдан фойдаланишга доир низоларни кўриб чиқиш тартиби

Сувдан фойдаланишга доир низолар манфаатдор томонлар иштирокида кўриб чиқилади, улар низо ҳал қилинадиган вақт ва жой ҳақида хабардор қилиб қўйилади.

94-модда. Сувдан фойдаланишга доир низолар юзасидан қарор қабул қилиш

Сувдан фойдаланишга доир низоларни кўриб чиқиш натижаси ҳақида шу низони ҳал қилувчи органлар қарор чиқарадилар.

Зарур ҳолларда бу қарорларда уларни ижро этиш тартиби ва муддатлари, шунингдек бузилган ҳуқуқни тиклаш тадбирлари кўрсатилган бўлиши мумкин.

95-модда. Сувдан фойдаланишга доир низо юзасидан чиқарилган қарорлар устидан шикоят қилиш тартиби

Сувдан фойдаланишга доир низо юзасидан чиқарилган қарор устидан шу қарор топширилган кундан бошлаб ўн кун муддат ичида юқори турувчи органга шикоят қилиш мумкин.

Низо юзасидан чиқарилган қарор устидан қилинган шикоят бу қарорнинг ижросини тўхтатиб қўймайди. Сувдан фойдаланиш тўғрисидаги низо юзасидан чиқарилган қарорнинг ижроси қарор чиқарган орган, юқори турувчи орган томонидан тўхтатилиши ёки ижро муддати узайтирилиши мумкин.

96-модда. Сувдан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган мулкка оид низоларни ҳал қилиш.

Сувдан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган мулкка оид низолар қонунларда белгиланган тартибда тегишли суд томонидан ҳал этилади.

XXIV БОБ. СУВНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ

97-модда. Сувни муҳофаза қилиш вазифалари

Ҳамма сувлар (сув объектлари) аҳоли соғлиғига зарар етказиши, шунингдек балиқ захираларининг камайиши, сув таъминоти шароитининг ёмонлашиши ҳамда сувнинг физикавий, кимёвий ва биологик ҳоссалари пасайиши, сувнинг табиий тозаланиш хусусияти камайиши, сувнинг гидрологик ва гидрогеологик режимининг бузилиши натижасида келиб чиқадиган бошқа кўнгилсиз ҳодисаларга олиб келиши ҳолларидан муҳофаза қилиниши керак.

98-модда. Сувни муҳофаза қилишни, шунингдек унинг ҳолати ва режимини яхшилашни таъминловчи тадбирларни амалга ошириш

Фаолияти сувларнинг ҳолатига таъсир этувчи корхоналар, ташкилотлар ва муассасалар маҳаллий ҳокимият органлари, табиатни муҳофаза қилиш, сув хўжалиги, санитария назорати органлари ҳамда бошқа манфаатдор идоралар билан келишган ҳолда технология, ўрмон-мелиорация ва агротехника, гидротехника, санитария-техника тадбирларини ўтказишлари шарт.

99-модда. Сувни чиқит ва чиқиндилар билан ифлослантиришдан муҳофаза қилиш

Корхоналар, ташкилотлар, муассасалар ва фуқароларга қуйидагилар тақиқланади:

ишлаб чиқариш чиқитлари, маиший ва бошқа хил чиқитлар ҳамда чиқиндиларни сув объектларига ташлаш;

мойларнинг, ёғочларнинг, кимёвий ва нефть маҳсулотларининг ҳамда бошқа маҳсулотларнинг тўкилиб-сочилиши натижасида сувни булғатиш ва ифлослантириш;

сув ҳавзаларининг юзи, сув ҳавзаларини қоплаб турган яхлар ва музликларнинг юзаси, саноат чиқитлари, маиший чиқинди ва бошқа ташландиқ чиқитлар, шунингдек ер усти ва ер ости сувларнинг сифатини ёмонлаштириб юборадиган нефть ва кимёвий маҳсулотлар билан булғатиш ва ифлослантириш;

сувларни ўғитлар ва заҳарли химикатлар билан булғатиш.

Оқинди сувларни сув объектларига оқизишга ушбу Қонуннинг 73, 74 ва75-моддаларида кўрсатиб ўтилган талабларга риоя қилинган тақдирдагина йўл қўйилади.

100-модда. Сувнинг санитария муҳофазаси теграләри

Ичимлик сув тариқасида ва маиший эҳтиёжлар учун, шифобахш, аҳолини даволаш ва соғломлаштириш ҳамда курорт эҳтиёжлари учун фойдаланилаётган сувларни муҳофаза қилиш мақсадида қонунларга мувофиқ санитария муҳофазаси округлари ва тегралари, шунингдек алоҳида қўриқланадиган ҳудудлар белгилаб қўйилади.

101-модда. Ер ости сувларини муҳофаза қилиш

Ер ости сувлари чиқариш ва ундан фойдаланиш билан шуғулланувчи идоралар сув чиқарилаётган участка ва унга туташ ҳудудларда ер ости сувларига доир режимларга риоя этилишини кузатиб боришлари, шунингдек фойдаланилаётган сувнинг миқдори ва сифатининг ҳисобини юритишлари шарт.

Башарти, фойдали қазилмалар конларини қидириш, уларни ўрганиш ва улардан фойдаланиш билан боғлиқ бурғилаш ҳамда бошқа конқидирув ишлари бажариш чоғида ер ости сувлари бор қатламлар аниқлангани тақдирда, бу ҳақда табиатни муҳофаза қилиш, сув хўжалиги органларига маълум қилиниши ҳамда белгиланган тартибда ер ости сувларини муҳофаза қилишга қаратилган чора-тадбирлар кўрилиши лозим.

Башарти, саноат оқинди сувларини оқизиш учун қазиладиган қудуқлар сувли қатламларни ифлослантириш манбаига айланиши мумкин бўлса, бундай қудуқлар қазиш барча ҳолларда ман этилади.

Ўз-ўзидан сув чиқариб, суви фойдаланиш учун яроқсиз бўлган қудуқларга сувни бошқариш ускуналари ўрнатилиши, улар қонунларда белгиланган тартибда тўхтатиб қўйилиши ёки тугатилиши лозим.

Сифатли ер ости сувлари тўпланадиган манбалар теграсида қаттиқ ва суюқ чиқиндилар тўплаш, ахлатхоналар барпо этиш, ер ости сувларининг ифлосланиш манбаига айланиш эҳтимоли бўлган саноат, қишлоқ хўжалик объектлари ва бошқа объектлар қурилишига йўл қўйилмайди.

Ер ости сувларини муҳофаза қилиш чора-тадбирларини кўриш, шу жумладан қудуқларни кузатиш тармоғини яратиш фаолияти ер ости сувларининг ҳолатига таъсир кўрсатувчи корхоналар томонидан амалга оширилади.

102-модда. Кичик дарёларни муҳофаза қилиш

Хўжалик фаолияти кичик дарёларнинг ҳолати ва режимига салбий таъсир кўрсатувчи корхоналар, ташкилотлар, муассасалар, деҳқон хўжаликлари сув хўжалиги, табиатни муҳофаза қилиш органлари билан биргаликда сувни, унинг мусаффолиги ва сифатини сақлаш чора-тадбирларини кўришлари лозим.

Кичик дарёларнинг сувни муҳофаза қилиш минтақалари, бу минтақалардаги корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларнинг хўжалик фаолияти режими қонунлар билан белгиланади.

XXV БОБ. СУВ ЕТҚАЗАДИГАН ЗАРАРЛИ ТАЪСИРНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШ ВА УНИ БАРТАРАФ ҚИЛИШ

103-модда. Сув етказадиган зарарли таъсирнинг олдини олиш ва уни бартараф қилиш борасида корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларнинг бурчлари

Корхоналар, ташкилотлар ва муассасалар:

сув етказадиган зарарли таъсирнинг;

сув тошқинларининг, сув босиб кетиши ва зах босишнинг;

соҳиллар, ҳимоя тўғонлари ва бошқа иншоотлар бузилиб кетишининг;

ерларнинг ботқоқланиши ва шўрланишининг;

тупроқ эрозиясининг, жарлар, ўпирилишлар пайдо бўлишининг, сел оқимларининг ва бошқа зарарли ҳодисаларнинг олдини олиш ва бартараф қилиш учун табиатни муҳофаза қилиш, сув хўжалиги, геология ва минерал ресурслар органлари, маҳаллий ҳокимият органлари ва бошқа манфаатдор органлар билан келишиб олинган ҳолда ёки тегишли ваколати бўлган давлат органларининг кўрсатмасига мувофиқ зарур тадбирларни амалга оширишлари шарт.

104-модда. Сувнинг зарарли таъсири натижасида юз берадиган табиий офатларнинг олдини олиш ва уларни тугатишга доир энг зарур чораларни амалга ошириш

Сувнинг зарарли таъсири натижасида юз берадиган табиий офатларнинг олдини олиш ва уларни тугатишга доир энг зарур чораларни амалга ошириш йўллари қонунларда белгилаб берилади.

Маъмурий туман ҳудудида тошқин ва сел бўлганда авария ҳолатларининг олдини олиш ҳамда тугатиш ишларини бажаришни туман ҳокимияти органлари ташкил этадилар.

Сувнинг зарарли таъсири натижасида юз берадиган табиий офатларнинг олдини олиш ва уларни тугатиш ишларига оператив раҳбарлик қилиш учун Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси, вилоятлар, туманлар ва шаҳарлар ҳокимият органлари зарур ҳолларда тошқинга қарши кураш комиссиялари ва бошқа комиссиялар тузадилар, бу комиссиялар таркибига тегишли корхона, ташкилот ва муассасаларнинг вакиллари, шунингдек сув хўжалиги ва табиатни муҳофаза қилиш органларининг вакиллари киради.

105-модда. Сув етказадиган зарарли таъсирдан муҳофаза қилиш, уларнинг олдини олиш ва бартараф этиш тадбирлари

Сув етказадиган зарарли таъсирдан муҳофаза қилиш, уларнинг олдини олиш ва бартараф этиш тадбирлари сувдан фойдаланувчилар:

корхоналар, ташкилотлар, хўжаликлар маблағи ва маҳаллий бюджет ҳисобидан;

республика ва минтақавий дастурлар бўйича — республика бюджети ҳисобидан амалга оширилади.

106-модда. Сувдан оқилона фойдаланиш ва уни муҳофаза қилишнинг иқтисодий чоралари

Сувдан оқилона фойдаланиш ва уни муҳофаза қилишни таъминлашнинг иқтисодий чоралари:

сувдан махсус фойдаланганлик, сув объектларини ифлослантирганлик ва уларга зарарли таъсир кўрсатишнинг бошқа турлари учун ҳақ ундиришни;

сувни тежовчи технологияларни жорий этишда, сувни муҳофаза қилиш ва тежашда самарали бўлган фаолиятни амалга оширишда корхоналар, муассасалар ва ташкилотларга, шунингдек юридик ва жисмоний шахсларга ҳамда фуқароларга бериладиган солиққа, кредитга оид ва бошқа имтиёзларни;

сувдан комплекс ва оқилона фойдаланишда ҳамда уни муҳофаза қилишда ҳуқуқий, иқтисодий, ташкилий, ижтимоий, экологик ва ўзга рағбатлантириш омилларининг самарали чоралари тизимини қўллашни назарда тутади.

Республика, халқаро ва ўзга даражадаги жамоат бирлашмалари, фондлар, жамиятлар, уюшмалар ўз низомларига мувофиқ қонунларда белгиланган тартибда сувдан оқилона фойдаланиш ва уни муҳофаза қилишга қаратилган самарали тадбирларни татбиқ этилишини рағбатлантиришлари ва тақдирлашлари мумкин.

XXVI БОБ. СУВДАН ФОЙДАЛАНИШНИ ДАВЛАТ ЙЎЛИ БИЛАН ҲИСОБГА ОЛИШ ВА РЕЖАЛАШТИРИШ

107-модда. Сувни ва ундан фойдаланишни давлат йўли билан ҳисобга олиш вазифалари

Сувни ва ундан фойдаланишни давлат йўли билан ҳисобга олишнинг вазифаси ягона сув фондини ташкил этувчи сувларнинг миқдорини ва сифатини, аҳоли ва халқ хўжалигининг эҳтиёжлари учун сувдан фойдаланиш тўғрисидаги маълумотларни белгилашдан иборатдир.

108-модда. Сувдан фойдаланиш ва уни муҳофаза этишни режалаштириш

Сувдан фойдаланишни режалаштириш биринчи навбатда аҳолининг ичимлик сувга бўлган ва маиший эҳтиёжларини қондиришни, сувнинг сувдан фойдаланувчилар ўртасида илмий асосда тақсимланишини, сувни муҳофаза қилишни ва сув етказадиган зарарли таъсирнинг олдини олишни таъминлаши лозим.

Сувдан фойдаланишни режалаштириш чоғида давлат сув қадастридаги маълумотлар, сув хўжалиги баланслари, сувдан комплекс фойдаланиш ва сувни муҳофаза қилиш жадваллари ҳисобга олинади.

109-модда. Давлат сув кадастри

Давлат сув кадастри сувни миқдор ва сифат кўрсаткичларини ҳисобга олиш, сувдан фойдаланишни қайд қилиш ва ҳисобга олиш маълумотларини ўз ичига олади.

110-модда. Сув хўжалиги баланслари

Сувнинг мавжуд миқдорини ва ундан фойдаланиш даражасини баҳолаш учун дарёлар ҳавзалари ва иқтисодий ноҳиялар бўйича сув хўжалиги баланслари тузилади.

111-модда. Сувдан комплекс фойдаланиш ва уни муҳофаза қилиш жадваллари

Сувдан комплекс фойдаланиш ва уни муҳофаза қилишнинг бош ва ҳавза (ҳудудий) жадваллари аҳолининг ва халқ хўжалигининг сувга бўлган истиқболдаги эҳтиёжларини қондириш учун, шунингдек сувни муҳофаза қилиш ва сув етказадиган зарарли таъсирларнинг олдини олиш учун амалга оширилиши лозим бўлган асосий сув хўжалиги тадбирларини ва бошқа тадбирларни белгилаб беради.

112-модда. Сувни ва ундан фойдаланишни давлат йўли билан ҳисобга олиш, давлат сув кадастри юритиш, сув хўжалиги балансларини тузиш ҳамда сувлардан комплекс фойдаланишнинг ва уни муҳофаза қилишнинг жадвалларини ишлаб чиқиш тартиби

Сувни ва ундан фойдаланишни давлат йўли билан ҳисобга олиш, давлат сув кадастрини юритиш, сув хўжалиги балансларини тузиш ҳамда сувдан комплекс фойдаланишнинг ва уни муҳофаза қилишнинг жадвалларини ишлаб чиқиш ишлари бюджет ҳисобидан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси белгилаб берадиган тартибда бажарилади.

113-модда. Сув мониторинги

Сув мониторинги, шу жумладан ер ости сувлари мониторинги ўзгаришларни ўз вақтида аниқлаш, уларга баҳо бериш, салбий жараёнларнинг олдини олиш ва уларга барҳам бериш учун сувларнинг ҳолати устидан олиб бориладиган кузатув тизимидан иборатдир.

Сув мониторингининг тузилиши, мазмуни ва уни амалга ошириш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.

XXVII БОБ. СУВ ТЎҒРИСИДАГИ ҚОНУНЛАРНИ БУЗГАНЛИК УЧУН ЖАВОБГАРЛИК

114-модда. Давлатнинг сувга бўлган эгалик ҳуқуқини бузадиган битимларнинг ҳақиқий эмаслиги

Сувдан фойдаланиш ҳуқуқини бошқага бериш ҳамда давлатнинг сувга эгалик ҳуқуқини ошкора ёки яширин шаклда бузадиган бошқа хил битимлар ҳақиқий ҳисобланмайди.

115-модда. Сув тўғрисидаги қонунларни бузганлик учун жавобгарлик

Ушбу Қонуннинг 114-моддасида кўрсатилган битимларни тузишда айбдор бўлган шахслар, шунингдек:

сув объектларини ўзбошимчалик билан эгаллаб олган ёки сувдан ўзбошимчалик билан фойдаланган;

сувдан фойдаланиш лимитларини бузган ҳолда сув олган;

дарёларни булғаган ва ифлослаган;

сувни булғаш ва ифлослашнинг ёки сув етказадиган зарарли таъсирнинг олдини оладиган иншоотлари ва қурилмалари бўлмаган корхоналарни, коммунал объектларни ва бошқа объектларни ишга туширган;

сувдан (сув объектларидан чиқариб ёки ажратиб олинган сувдан) хўжасизлик билан фойдаланган;

сув ҳавзаларида сувни муҳофаза қилиш режимини бузиб, унинг булғанишига, тупроқни сув ювиб кетишига ва бошқа зарарли ҳодисалар рўй беришига сабаб бўлган;

сув хўжалиги иншоотлари ва қурилмаларига шикаст етказган ва уларни вайрон қилган;

сув хўжалиги иншоотларини ва қурилмаларини ишлатиш қоидаларини бузган;

сувнинг ҳолатига таъсир қилувчи тўсиқлар, насос станциялари ва бошқа иншоотларни ўзбошимчалик билан қурган;

сув ҳақи ва сувдан фойдаланиш қоидаларини бузганлик учун солинган жарималарни ўз вақтида тўламаган;

режаларда кўзда тутилиб, сувни булғаниш, ифлосланиш ва камайиб кетишдан сақлашни, шунингдек сув ҳолати ва режимини яхшилашни таъминловчи гидротехника, технология, ўрмон-мелиорация, санитария-техника тадбирлари ва бошқа тадбирларни амалга оширмаган;

водопровод ва канализация тармоқларига ўзбошимчалик билан уланган;

фойдаланиш ва кузатиш қудуқларини йўқ қилиб ташлаган ёки уларга зарар етказган;

сув қудуқларини бурғилашнинг белгиланган қоидалари ва технологиясини бузган;

сувни муҳофаза қилиш иншоотлари ва қурилмаларини қуришнинг меъёрий муддатларини барбод қилган;

қурилиши тугалланмаган сувни муҳофаза қилиш иншоотларини уларнинг самарали ишлашига салбий таъсир этувчи кам-кўстини битирмай ва лойиҳадан четга чиқишлар билан фойдаланишга топширган;

сувни муҳофаза қилиш тегараларига риоя этмаган;

сувдан фойдаланганлик ҳақидаги давлат ҳисоботларини тақдим этмаган ёки ушбу маълумотларни бузиб кўрсатган;

табиатни муҳофаза қилиш устидан назоратни амалга оширувчи органларнинг кўрсатмаларини бажармаган;

алоҳида қўриқланадиган сув объектлари режимини бузганликда айбдор бўлган шахслар қонунларга мувофиқ жиноий, маъмурий ва ўзга тарздаги жавобгарликка тортиладилар.

Қонунларда сув тўғрисидаги қонунларнинг бошқа турдаги бузилишлари учун ҳам жавобгарлик белгилаб қўйилиши мумкин.

116-модда. Ўзбошимчалик билан эгаллаб олинган сув объектларини қайтариб олиш

Ўзбошимчалик билан эгаллаб олинган сув объектлари улардан қонунсиз фойдаланиш вақтида қилинган харажатлар қопланмаган ҳолда ўз эгасига қайтариб олиб берилади.

XXVIII БОБ. СУВ ТЎҒРИСИДАГИ ҚОНУНЛАРНИ БУЗИШ НАТИЖАСИДА ЕТҚАЗИЛГАН ЗАРАРЛАРНИ УНДИРИШ

117-модда. Сув тўғрисидаги қонунларни бузиш натижасида етказилган зарарларни ундириш

Корхоналар, ташкилотлар, муассасалар, деҳқон хўжаликлари ва фуқаролар сув тўғрисидаги қонунларни бузиш натижасида етказилган зарарларни қонунларда белгиланадиган миқдорда ва тартибда қоплашлари шарт.

118-модда. Зарар етказишда айбдор бўлган мансабдор шахслар ва бошқа ходимларнинг моддий жавобгарлиги

Корхоналар, ташкилотлар ва муассасалар зарар харажатларини тўлашида айбдор бўлган мансабдор шахслар ва бошқа ходимлар белгиланган тартибда моддий жавобгар бўладилар.

XXIX БОБ. ХАЛҚАРО ШАРТНОМАЛАР

119-модда. Халқаро шартномалар

Башарти, Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномаларида ушбу Қонунда назарда тутилганларидан ўзга қоидалар белгиланган бўлса, халқаро шартнома қоидалари қўлланади.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти **И. КАРИМОВ.**

Тошкент шаҳри,
1993 йил 6 май.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ КЕНГАШИНИНГ ҚАРОРИ

«СУВ ВА СУВДАН ФОЙДАЛАНИШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚОНУНИНИ АМАЛГА КИРИТИШ ТАРТИБИ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. «Сув ва сувдан фойдаланиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни эълон қилинган пайтдан эътиборан амалга киритилсин.

2. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига уч ойлик муддат ичида:

Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати қарорларини «Сув ва сувдан фойдаланиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқлаштириш;

Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларини «Сув ва сувдан фойдаланиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқлаштиришга оид таклифларни Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашига тақдим этиш вазифалари топширилсин.

3. Белгилаб қўйилсинки, Ўзбекистон Республикаси Қонунлари «Сув ва сувдан фойдаланиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқлаштирилгунга қадар Ўзбекистон Республикасининг ушбу Қонунга зид бўлмаган амалдаги қонун ҳужжатлари қўлланилаверади.

4. 1972 йил 9 июнда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикасининг Сув тўғрисидаги кодексини тасдиқлаш ҳақида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Советининг Ведомостлари, 1972 йил, № 17, 158-модда) ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Раиси **Ш. ЙЎЛДОШЕВ.**

Тошкент шаҳри,
1993 йил 6 май.

ШИШАДАН ДАРОМАД

Урганч механика-таъмирлаш заводи жамоаси эндиликда темир-терсак чиқитларидангина эмас, ҳатто шиша синиқларидан ҳам фойдаланиб, даромад олиш йўлларини топди.

Корхона бош муҳандиси Е. Шегай, ишчилардан Р. Ражабов, Ҳ. Жуманиёзовларнинг ўзаро ҳамкорлиги ажойиб самарага олиб келди. Ихтирочи тадбиркорлар кам харжлаб, кўп фойда олишнинг ғоят жўн усулини таклиф этишди. Уларнинг ихтироси асосида янги бадиий шиша идишлар цехи жиҳозланди. Цехнинг ишлаш тартиби ниҳоятда содда. Чиқитга чиқарилган ёки яроқсиз топилган шиша идишлар, шиша чиқитларидан хом ашё ўрнида фойдаланилади. Бундай «дардисар» чиқитлар эса вилоятда бисёр. Янги цех қурилиши билан 30 дан зиёд таъмирловчи ишчи касбини чиннисозликка ўзгартирди. Собиқ таъмирловчилар эндиликда кўрганнинг кўзини ўйнатувчи сержило вазалар, гулдон ва қанддонлар, бошқа рўзғор буюмларини кўплаб ишлаб чиқаришмоқда. Турфа рангларда товланувчи бу бежирим, ихчам ва қулай жиҳозларни кўрган киши улар шиша синиқларидан ясалганига ишонмайди.

Цех дастлабки маҳсулотини берганига ҳали кўп бўлгани йўқ. Аммо, унинг довруғи Ўзбекистон сарҳадларига аллақачон етиб борди. Республикамизнинг бир қанча вилоятлари ва қўшни Туркманистондаги савдо ташкилотлари цех маҳсулотига талабгор бўлишаётгани — бунинг далили. Буюртмалар миқдорининг тез ортаётгани ишлаб чиқариш кўламларига ҳам самарали таъсир ўтказмоқда. Ҳунармандлар жамоаси ушбу йилнинг январь ойида 430 минг сўмлик маҳсулот тайёрлаган эди. Бу кўрсаткич февралга келиб 1 миллион сўмни, апрел ойида эса 2,5 миллион сўмни ташкил этди. Маҳсулот ва сармоя ҳажми кўпайишда давом этаяпти.

А. СОБИРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЭЪЛОН

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАДАНИЯТ ИШЛАРИ ВАЗИРЛИГИ

М. АШРАФИЙ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ КОНСЕРВАТОРИЯСИ 1993—1994 ЎҚУВ ЙИЛИГА ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ.

КУНДУЗГИ БЎЛИМГА:

Фортепиано (орган), оркестр асбоблари (пуфлама ва торли), ўзбек халқ чолғулари (анъанавий ва академик), хор дирижёрлиги, бастакорлик, мусиқашунослик, (ўзбек ва рус тили гуруҳи), овоз режиссёрлиги (ўзбек тили гуруҳи).

СИРТҚИ БЎЛИМГА:

Мусиқашунослик (ўзбек тили гуруҳи).

Тайёрлов бўлимига: хонандалик (анъанавий ва академик), бастакорлик.

Ҳужжатлар 5-чи июндан 5-чи июлгача қабул қилинади; консультациялар — 25-чи июндан 5-чи июлгача; ижодий имтиҳонлар — 6-чи июлдан 22-чи июлгача ўтказилади.

Кирувчилар ижодий имтиҳонларни ихтисос ва мусиқий-назарий фанлар бўйича ягона кўпбаллик баҳолаш тизими асосида Консерваторияда топширадилар. Умумтаълим фанлар, ижтимоий билимлар, она тили бўйича тест синовлари Ўзбекистон Республикаси талаба танлов маркази томонидан ўтказилади.

Тест синовлари сиртқи бўлимга 26-чи июлда, кундузги бўлимга 3-чи июлда ўтказилади.

Танлов Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қошидаги олий ўқув юртларига талабалар қабул қилиш бўйича Давлат Комиссияси томонидан абитуриентларни ижодий имтиҳонлар ва тест синовларида тўплаган баллари асосида ўтказилади.

Консерваторияга талабалар «1993/94 ўқув йилида Ўзбекистон Республикаси олий ўқув юртларининг биринчи курсларига талабалар қабул қилиш ҳақида Низом» асосида қабул қилинади.

Ректор номига ёзилган ариза билан бирга қуйидаги ҳужжатлар топширилади: ўрта мусиқий маълумоти ҳақидаги ҳужжат (асл нусха), меҳнат дафтарчасидан кўчирма (сиртқи бўлимга кирувчилар учун), тиббий маълумотнома 086/У шаклида, 6 дона фото сурат (3×4). Ҳарбий хизматга муносабати тўғрисидаги ҳужжат ва паспорт шахсан кўрсатилади.

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент шаҳар, Пушкин кўчаси, 31 уй, 700000.

ТЕЛЕФОНИМИЗ: 33-70-23.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Давлат солиқ Бош бошқармасининг жамоаси, ҳайъат аъзолари махсус бошқарма бошлиғи М. Ҳ. Мусаевга онаси

Мунаввар МУСАЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этадилар.

Тошкент Давлат техника дорилфунуни жамоаси «Очиқ тоғ ишлари» кафедрасининг мудири, доцент

Эркин ХЎЖАЕВнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор қилади.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

ТЕЛЕФОНЛАР:
маълумот учун 33-07-48;
эълонлар бўлими 32-09-25.
Индекс: 64608.

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.

Бош муҳаррир: Анвар ЖУРАБОЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Абдунаби БОЙҚЎЗИЕВ, Эсирган БОЛИЕВ (масъул котиб, «Халқ сўзи»), Эркин ВОҲИДОВ, Миракмал МИРАЛИМОВ, Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ, Лев ПАК (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Людмила ПОРФИРЬЕВА, Қулаҳмад РИЗАЕВ, Александр ТЮРИКОВ (масъул котиб, «Народное слово»), Шавкат ЯҲЁЕВ, Пиримқул ҚОДИРОВ, Муҳаммаджон ҚОРАБОЕВ, Саидаҳрор ҒУЛОМОВ.

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Ленинград кўчаси, 19-уй.

Таҳририятга ҳажми 7 қоғоздан ошган материаллар қабул қилинмайди. Фойдаланилмаган мақолаларга ёзма жавоб қайтарилмайди.

Рўйхатдан ўтиш тартиб № 0001 Буюртма Г—290. 102396 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Босишга топшириш вақти — 21.00 Босишга топширилди: 22.20.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамасининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6